

Σ.Ε.Α.

Διαδικασία ελέγχου παραγωγού – χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Επίσημοι Έλεγχοι στα Φυτοπροστατευτικά
Προϊόντα

*Συντονιστική Εθνική Αρχή
Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων*

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Κεφ.	Παρ.	Θέμα	Σελίδα
1.		Εισαγωγή	5
2.		Γενικές οδηγίες ελέγχων	6
	2.1.	Αναγκαιότητα ορθολογικής χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων	9
	2.2.	Νομική εξουσία ελέγχων	9
	2.3.	Χρονική στιγμή του ελέγχου. Μη προειδοποίηση του ελεγχόμενου	10
3.		Σχεδιασμός ελέγχων - Επιλογή παραγωγών βάση ανάλυσης κινδύνου	11
4.		Διενέργεια επιτόπιων ελέγχων	16
	4.1	Έλεγχος εγγράφων και καταγραφών χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων	16
		4.1.1. Τιμολόγια προμήθειας φυτοπροστατευτικών προϊόντων	16
		4.1.2. Έλεγχος καταγραφών χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων	16
		4.1.3. Αυτοέλεγχοι παραγωγού	18
		4.1.4. Εντοπισμός άλλων παραβάσεων	18
		4.1.5. Τεκμηρίωση παράβασης	18
		4.1.6. Έκθεση Ελέγχου	18
		4.1.7. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου	18
		4.1.8. Ολοκλήρωση Ελέγχου	19
	4.2.	Έλεγχος κατάρτισης σε θέματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων	19
	4.3.	Επιτόπιος έλεγχος στην αποθήκη του παραγωγού όπου διατηρούνται τα σκευάσματα	19
		4.3.1. Έλεγχος συνθηκών διατήρησης φυτοπροστατευτικών προϊόντων	20
		4.3.2. Έλεγχος μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων	21
		4.3.3. Διαχείριση ληγμένων, μη εγκεκριμένων και με φθορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων	23
		4.3.4. Διαχείριση κενών συσκευασίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων	23
		4.3.4. Εντοπισμός άλλων παραβάσεων	24
		4.3.5. Οξεία δηλητηρίαση. Διατήρηση antidotων για χρήση σε περίπτωση οξείας δηλητηρίασης	24
		4.3.6. Παροχή τεχνικών συμβουλών	25
		4.3.7. Τεκμηρίωση παράβασης	25
		4.3.8. Έκθεση Ελέγχου	25
		4.3.9. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου	25

	4.3.10. Ολοκλήρωση Ελέγχου	25
4.4.	Έλεγχος προετοιμασίας ψεκαστικού διαλύματος και εφαρμογής φυτοπροστατευτικού προϊόντος	26
	4.4.1. Τεκμηρίωση παράβασης	27
	4.4.2. Έκθεση Ελέγχου	27
	4.4.3. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου	27
	4.4.4. Ολοκλήρωση Ελέγχου	27
4.5.	Έλεγχος χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω δειγματοληψίας και ελέγχου υπολειμμάτων του φυτοπροστατευτικού προϊόντος σε φύλλα και τμήματα φυτών	28
	4.5.1. Διαδικασία δειγματοληψίας	28
	4.5.2. Προτερήματα μεθόδου	29
	4.5.3. Αδύνατα σημεία μεθόδου	29
	4.5.4. Αξιολόγηση αποτελεσμάτων	30
	4.5.5. Συνεργασία με Εργαστήριο Ελέγχου	30
	4.5.6. Συνδυασμός με άλλα εργαλεία ελέγχου	31
	4.5.7. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου	31
	4.5.8. Ολοκλήρωση του ελέγχου	31
4.6	Έλεγχος χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω δειγματοληψίας και ελέγχου υπολειμμάτων του φυτοπροστατευτικού προϊόντος σε συγκομισθέντα προϊόντα φυτικής προέλευσης	32
4.7.	Έλεγχος χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω δειγματοληψίας εδάφους και εργαστηριακού ελέγχου υπολειμμάτων του φυτοπροστατευτικού προϊόντος	34
	4.7.1. Διαδικασία δειγματοληψίας	34
	4.7.2. Προτερήματα μεθόδου	34
	4.7.3. Αδύνατα σημεία μεθόδου	35
	4.7.4. Αξιολόγηση αποτελεσμάτων	35
	4.7.5. Συνεργασία με Εργαστήριο Ελέγχου	36
	4.7.6 Συνδυασμός με άλλα εργαλεία ελέγχου	36
	4.7.7. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου	36
	4.7.8. Ολοκλήρωση του ελέγχου	36
4.8	Έλεγχος χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω δειγματοληψίας και ελέγχου του ψεκαστικού διαλύματος του φυτοπροστατευτικού προϊόντος	37
	4.8.1. Συνεργασία με Εργαστήριο Ελέγχου	38
	4.8.2 Συνδυασμός με άλλα εργαλεία ελέγχου	38

	4.8.3. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου	38
	4.8.4. Ολοκλήρωση του ελέγχου	39
5	Ενέργειες σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης	40
6	Αξιολόγηση εφαρμογής προγράμματος ελέγχου	41
7	Εφαρμογή διορθωτικών ενεργειών	41
8	Δικαιώματα ελεγχόμενου	42
	8.1. Πρόσβαση σε έγγραφα	42
	8.2. Προσφυγή	42
9	Ετήσια αναφορά ελέγχων στη Συντονιστική Εθνική Αρχή	43
10	Έναρξη εφαρμογής	45
11	Ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις	45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		
Π1	Έκθεση Ελέγχου παραγωγού – χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων	47
Π2	Έντυπο Ελέγχου παραγωγού – χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων	50
Π3	Έντυπο Ελέγχου εγγράφων και καταγραφών χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων	51
Π4	Έντυπο Ελέγχου κατάρτισης σε θέματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων	52
Π5	Έντυπο Ελέγχου αποθήκης φυτοπροστατευτικών προϊόντων	53
Π6	Έντυπο Ελέγχου προετοιμασίας ψεκαστικού διαλύματος και εφαρμογής φυτοπροστατευτικού προϊόντος	54
Π7	Πρακτικό δέσμευσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων	56
Π8	Πληροφοριακό δελτίο δείγματος φυτικών ιστών για έλεγχο υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων και πρακτικό δειγματοληψίας	59
Π9	Πληροφοριακό δελτίο δείγματος εδάφους για έλεγχο υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων και πρακτικό δειγματοληψίας	60
Π10	Πληροφοριακό δελτίο δείγματος ψεκαστικού διαλύματος φυτοπροστατευτικών προϊόντων και πρακτικό δειγματοληψίας	61
Π11	Πληροφοριακό δελτίο δείγματος για έλεγχο υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων και πρακτικό δειγματοληψίας	62
Π12	Ετήσια αξιολόγηση ελέγχων παραγωγού – χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων	63

1. Εισαγωγή

Η παρούσα εγκύκλιος περιγράφει τη διαδικασία ελέγχου παραγωγού – χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων, που εφαρμόζεται από τις αρμόδιες κατά τον νόμο ελεγκτικές αρχές.

Η διαδικασία περιγράφει τις νομοθετικές διατάξεις, τις ενέργειες στις οποίες προβαίνουν οι ελεγκτικές αρχές, τα έντυπα που συμπληρώνουν και κάθε άλλη απαραίτητη πληροφορία που απαιτείται από τις ελεγκτικές αρχές για τη διενέργεια του ελέγχου.

Στη διαδικασία ελέγχου παραγωγού – χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων γίνεται προσπάθεια να ακολουθηθεί ο κύκλος «Σχεδίασε – κάνε – αξιολόγησε – προσαρμοσε». Η διαδικασία συνίσταται σε σχεδιασμό των ελέγχων, υλοποίηση των ελέγχων, αξιολόγηση των ελέγχων και διόρθωσή τους. Αξιολόγηση και λήψη των κατάλληλων διορθωτικών μέτρων γίνεται τόσο σε επίπεδο της αρμόδιας ελεγκτικής αρχής όσο και σε επίπεδο Συντονιστικής Εθνικής Αρχής.

Με την παρούσα διαδικασία ελέγχου παραγωγού – χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων εισάγεται η ευρεία χρήση των νέων τεχνολογιών, όπως η χρήση ψηφιακής φωτογραφικής μηχανής και του δορυφορικού συστήματος προσδιορισμού θέσης (GPS) στους διενεργούμενους ελέγχους.

Η παρούσα εγκύκλιος θα ανασκοπείται από τη Συντονιστική Εθνική Αρχή, οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο λόγω αλλαγής της νομοθεσίας, αναγκαιότητα βελτίωσης της διαδικασίας ή εισαγωγή επιπλέον αντικειμένων ελέγχου.

Σε κάθε κεφάλαιο της παρούσας διαδικασίας παρατίθεται για τη διευκόλυνση του ελεγκτή παραπομπή στην ισχύουσα κυρωτική νομοθεσία. Επίσης, εντός παρενθέσεως, όπου κρίνεται αναγκαίο γίνεται παραπομπή στη βιβλιογραφία η οποία αναφέρεται στην νομοθεσία και σε εφαρμοστικές διατάξεις που έχουν εκδοθεί και αφορούν το συγκεκριμένο έλεγχο. Μέσα σε διακεκομμένο πλαίσιο και με σκίαση αναφέρεται η εφαρμοζόμενη κυρωτική νομοθεσία ανά περίπτωση. Στο κάτω μέρος κάθε σελίδας αναφέρεται η έκδοση της διαδικασίας («Συντάκτης: Σ.Ε.Α., έκδοση 1.0/9/2012») και σε κάθε περίπτωση αλλαγής της, η αρμόδια ελεγκτική αρχή πρέπει να λαμβάνει μέριμνα ότι όλοι οι ελεγκτές έχουν την ισχύουσα έκδοση όταν διενεργούν τους ελέγχους.

Με τη νέα διαδικασία δεν απαιτείται η ταυτόχρονη εφαρμογή όλων των τεχνικών ελέγχου κατά τον έλεγχο ενός παραγωγού αλλά επιλέγεται κατά περίπτωση η κατάλληλη τεχνική. Για παράδειγμα στην περίπτωση που ελέγχεται ο παραγωγός κατά τη διάρκεια του ψεκασμού κάποιου φυτοπροστατευτικού προϊόντος μπορεί να επιλεγεί η παρακολούθηση του ψεκασμού και η συμπλήρωση του Εντύπου 7. “Έλεγχος εφαρμογής φυτοπροστατευτικών προϊόντων” ή να διενεργηθεί δειγματοληψία ψεκαστικού διαλύματος. Επίσης, όπου κρίνεται επαρκές από τον ελεγκτή, συστήνεται να διενεργείται μόνον έλεγχος εγγράφων παραγωγού ή μόνον δειγματοληψία φύλλων και με αυτόν τον τρόπο να πολλαπλασιαστεί το δείγμα των παραγωγών – χρηστών φυτοπροστατευτικών προϊόντων που ελέγχονται με παράλληλη εξοικονόμηση πόρων. Αναλυτικές οδηγίες για τις δυνατότητες διενέργειας των ελέγχων δίδονται στο αντίστοιχο κεφάλαιο του παρόντος. Στην εγκύκλιο επίσης εμπεριέχονται τα σημεία όπου θα εισαχθούν οι προβλέψεις του Εθνικού Σχεδίου Δράσης, όταν αυτό εκδοθεί.

Ο σκοπός της παρούσας εγκυκλίου είναι να παράσχει λεπτομερείς οδηγίες με σκοπό την ομογενοποίηση των ελέγχων που διεξάγονται αλλά και τη διευκόλυνση των ελεγκτικών κλιμακίων στο έργο τους. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητη η συνεχή βελτίωση της διαδικασίας με την υποβολή προτάσεων και σχολίων των ελεγκτικών αρχών, η οποία θα γίνει με σχετικό ερωτηματολόγιο που θα αποστέλλεται οποτεδήποτε το κρίνουν απαραίτητο, αν διαπιστώνεται επείγουσα ανάγκη.

Σκοπός επίσης της παρούσας εγκυκλίου είναι να βελτιωθεί η ποιότητα και αποτελεσματικότητα των διενεργούμενων ελέγχων σε παραγωγούς – χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων με παράλληλη εξοικονόμηση δαπανών σε σχέση τόσο με τους απαιτούμενους από την ισχύουσα νομοθεσία όσο και με τους προγραμματιζόμενους από την αρμόδια ελεγκτική αρχή. Φιλοδοξεί δε να αποτελέσει εγχειρίδιο ελέγχων (manual) για τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές.

2. Γενικές οδηγίες ελέγχων

Κατ' αρχάς πρέπει να είναι σαφές σε κάθε συμμετέχοντα σε ελεγκτικό κλιμάκιο ότι ο έλεγχος πρέπει να είναι αντικειμενικός, δίκαιος και να οδηγεί στην τεκμηρίωση της συμμόρφωσης ή μη με την ισχύουσα νομοθεσία **αποκλειστικά** (δηλαδή, χωρίς να χρησιμοποιείται ως μέτρο η προσωπική κρίση ή η εκτίμηση του ελεγκτή) μέσα από έλεγχο εγγράφων ή με επιτόπια παρακολούθηση κάποιας δραστηριότητας.

ΣΕΑ	Ετήσιο ή πολυετές πρόγραμμα ελέγχων	Σχεδιασμός ελέγχων	←
	↓		
Ελεγκτική αρχή	Τοπικό πρόγραμμα ελέγχων	Διεξαγωγή ελέγχων	←
	✓ Παράγοντας καλλιέργεια		
	✓ Παράγοντας χρήστης φπ		
	✓ Παράγοντας επιδιωκόμενος σκοπός		
	↓		
	Επιτόπιος έλεγχος εγγράφων και καταγραφών χρήσης φπ		
	Έλεγχος κατάρτισης σε θέματα φπ		
	Επιτόπιος έλεγχος αποθήκης φπ		
	Επιτόπιος έλεγχος προετοιμασίας ψεκ. Διαλύματος και εφαρμογής φπ		
	Δειγματοληψία φύλλων και ιστών		
Δειγματοληψία συγκομισθείσας παραγωγής			
Δειγματοληψία εδάφους			
Δειγματοληψία ψεκαστικού διαλύματος			
↓			
Ανάλυση και αξιολόγηση σχεδιασμού και διεξαγωγής ελέγχων	Αξιολόγηση ελέγχων	←	
Προτάσεις βελτίωσης			
↓	Λήψη διορθωτικών μέτρων	←	
Υλοποίηση προτάσεων βελτίωσης στο τοπικό πρόγραμμα ελέγχων			
Ενημέρωση ΣΕΑ για ένταξη βελτιώσεων στο ετήσιο ή πολυετές πρόγραμμα ελέγχων			

Για την αντικειμενικότητα του ελέγχου θα πρέπει πάνω από όλα να μην υφίσταται οποιαδήποτε «σύγκρουση συμφερόντων» μεταξύ ελεγκτή και ελεγχόμενου. Ως «σύγκρουση συμφερόντων» νοείται οποιαδήποτε σχέση, προσωπική, κοινωνική οικονομική ή άλλη μεταξύ ελεγκτή και ελεγχόμενου που δύναται να επηρεάσει ευμενώς ή δυσμενώς τον έλεγχο. Επιπρόσθετα, σε οποιοδήποτε έλεγχο συνιστάται να είναι περισσότεροι του ενός ελεγκτές που θα συνυπογράψουν τα σχετικά έγγραφα ελέγχου για τη διασφάλιση του ελέγχου.

Ο ελεγκτής οφείλει να γνωρίζει ότι την ώρα του ελέγχου εκπροσωπεί την υπηρεσία του και μέσω αυτής το Ελληνικό Δημόσιο.

Η ελεγκτική ομάδα συνιστάται να φέρει σε κάθε έλεγχο μαζί της την ισχύουσα νομοθεσία για να είναι σε θέση να τεκμηριώσει στον ελεγχόμενο τυχόν απορίες που μπορεί να έχει. Επίσης, πρέπει οπωσδήποτε να έχει μαζί της την εντολή ελέγχου ή άλλο νομιμοποιητικό έγγραφο που καταγράφει την ιδιότητά των ελεγκτών και τα σχετικά έντυπα ελέγχου. Τέλος, η ελεγκτική ομάδα θα πρέπει πριν ξεκινήσει έναν επιτόπιο έλεγχο να έχει προετοιμαστεί κατάλληλα και αυτό σημαίνει ότι τουλάχιστον:

- Θα έχει καταρτίσει το πρόγραμμα της ημέρας.
- Θα έχει ελέγξει τις καλλιέργειες και τα φάρμακα που χρησιμοποιούνται στις καλλιέργειες της περιοχής.
- Θα έχει συζητήσει τη μεθοδολογία που θα ακολουθήσει, όπως ερωτήσεις που θα γίνουν, καταμερισμός εργασίας μεταξύ των μελών της ελεγκτικής ομάδας κ.α.
- Θα έχει διαπιστώσει τη διαθεσιμότητα των απαραίτητων εντύπων ελέγχου, μεταφορικού μέσου κ.α.

Με την έναρξη του ελέγχου θεωρούμε ότι θα πρέπει:

- Να συστηθούν στον ελεγχόμενο αναφέροντας το σκοπό της επίσκεψής τους. Π.χ. *«Καλημέρα σας Λεγόμαστε Π.Θ., Δ.Β και Μ.Κ. και έχουμε έλθει από την Δ.Α.Ο.Κ. της Π.Ε. xxx για να κάνουμε έναν προβλεπόμενο έλεγχο σχετικά με τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που χρησιμοποιείτε. Εκτιμούμε ότι θα σας απασχολήσουμε περίπου 30 λεπτά, αν μπορείτε να μας τα διαθέσετε».*
- Στο βαθμό που αυτό είναι δυνατόν χωρίς να αναιρείται ο έλεγχος, το κλιμάκιο φροντίζει να μην διαταράσσει κάποια δραστηριότητα που είναι σε εξέλιξη και γενικά φροντίζει να υπάρχει κλίμα συνεργασίας με τον ελεγχόμενο.
- Να καταστήσουν σαφές στον ελεγχόμενο ότι ο έλεγχος συνίσταται στην αντιπαράθεση της υφιστάμενης κατάστασης με την ισχύουσα νομοθεσία που είναι όλοι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου θεωρούμε ότι θα πρέπει:

- Οι ερωτήσεις που θα γίνονται να μην είναι «κλειστές» αλλά να προτρέπουν τον ελεγχόμενο να εκφράσει άποψη. Δηλαδή για παράδειγμα σε έναν παραγωγό αντενδείκνυται η ερώτηση : *«Χρησιμοποιείς καθόλου μη εγκεκριμένα προϊόντα;»*. Αντίθετα, περισσότερες πληροφορίες για τον ίδιο σκοπό μπορεί να λάβει το ελεγκτικό κλιμάκιο αν ρωτήσει *«Τι κοιτάς όταν προμηθεύεσαι ένα φυτοφάρμακο;»*. Άρα, συνιστάται οι ερωτήσεις που γίνονται να ξεκινούν από : *Τι, που, ποιος, πότε, γιατί, πώς, δείξε μου και από τις απαντήσεις να συμπληρώνεται το έντυπο ελέγχου και όχι να επαναλαμβάνονται αυτολεξεί οι ερωτήσεις του εντύπου ελέγχου.*
- Σημαντικό συστατικό του ελέγχου είναι η επιτόπια παρατήρηση και η συλλογή αντικειμενικών αποδείξεων. Το ελεγκτικό κλιμάκιο παρατηρεί και καταγράφει με σαφήνεια και λεπτομέρεια τυχόν παραβάσεις που διαπιστώνει. Η καταγραφή συμπληρώνεται από στοιχεία που τεκμηριώνουν την παράβαση, όπως τιμολόγια, φωτοτυπίες εγγράφων ή σκευασμάτων, δειγματοληψίες, φωτογραφίες κ.α.
- Υποχρέωση του ελεγκτικού κλιμακίου είναι να συμπληρώνει τα έγγραφα παρουσία και σε γνώση του ελεγχόμενου, ο οποίος άλλωστε θα κληθεί να τα συνυπογράψει. Η υπογραφή του ή η συμφωνία του με τις διαπιστώσεις δεν είναι απαραίτητη και αν δεν υπάρχει σημειώνεται στο έντυπο ελέγχου. Ο ελεγχόμενος από τον νόμο έχει πρόσβαση στα έγγραφα που αφορούν την υπόθεσή του, τα οποία μπορεί είτε να αναγνώσει επιτόπου είτε να ζητήσει εγγράφως και να λάβει επικυρωμένα αντίγραφα.
- Το ελεγκτικό κλιμάκιο πρέπει να μεριμνά ώστε η συμπεριφορά του εν γένει να είναι τέτοια που να διασφαλίζεται η αξιοπιστία και η φερεγγυότητα της υπηρεσίας.

Ολοκληρώνοντας τον έλεγχο θεωρούμε ότι θα πρέπει:

- Η ελεγκτική ομάδα να βεβαιωθεί ότι έχουν συμπληρωθεί κατάλληλα όλα τα απαραίτητα έγγραφα.
- Να επιδώσει αντίγραφο της Έκθεσης Ελέγχου στον ελεγχόμενο.
- Να καταστήσει σαφές στον ελεγχόμενο ότι η διαπίστωση αποκλίσεων ή παραβάσεων από την ισχύουσα νομοθεσία δεν επιφέρει αυτόματα κάποια κύρωση. Ο ίδιος θα κληθεί να εκφέρει εγγράφως τις απόψεις του στο επαρκές χρονικό διάστημα των δέκα πέντε (15) ημερών, οι οποίες θα αξιολογηθούν και από την αξιολόγηση των οποίων θα κριθεί αν θα επιβληθούν ή όχι κάποιες κυρώσεις. Επίσης, θα πρέπει να του γνωστοποιηθούν τυχόν δυνατότητες ένστασης που μπορεί να έχει ανάλογα με το είδος του ελέγχου.

Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να γνωρίζουν ότι λάθη που μπορεί να γίνουν κατά τη διάρκεια του ελέγχου είναι εξαιρετικά πιθανόν να οδηγήσουν στην από νομικής πλευράς κατάρρευση της υπόθεσης ακόμη και αν η παράβαση επί των πραγματικών γεγονότων δεν είναι υπό αμφισβήτηση.

Τέλος, κάθε ελεγκτής οφείλει να γνωρίζει ότι οι επιβαλλόμενες κυρώσεις στους παραβάτες της νομοθεσίας των φυτοπροστατευτικών προϊόντων πρέπει να είναι και είναι :

- Αναλογικές
- Αποτρεπτικές
- Αποτελεσματικές

Ειδικά θέματα:

A. Παροχή εγγράφων στον ελεγχόμενο

Ο ελεγχόμενος έχει δικαίωμα σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, νόμος 2690/1999 (ΦΕΚ Α'45) να πληροφορείται έγγραφα της υπόθεσής και μάλιστα καθώς έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση ακόμη και των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίδεται στην περίπτωση που διεξάγεται ένας έλεγχος (όπως για παράδειγμα μετά από καταγγελία) και ο ελεγχόμενος ζητά να λάβει γνώση του καταγγέλλοντα ή του περιεχομένου της καταγγελίας. Στις περιπτώσεις αυτές και γενικά όπου κρίνεται ότι η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να **δυσχεράνει ουσιαστικά την έρευνα**, η αρμόδια ελεγκτική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου [άρθρο 5 του ν.2690/1999, όπως τροποποιήθηκε με την παρ.2 του άρθρου 8 του ν. 2880/2001 .(ΦΕΚ Α'9)].

B. Παραγωγός ή επαγγελματίας εφαρμοστής φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Ο ελεγχόμενος μπορεί να είναι είτε παραγωγός που χρησιμοποιεί φυτοπροστατευτικά προϊόντα στις καλλιέργειες που έχει είτε επαγγελματίας εφαρμοστής φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Η ελεγκτική ομάδα οφείλει να καταγράψει στην έκθεση ελέγχου την ιδιότητά του και να προσαρμόσει ανάλογα το διενεργούμενο έλεγχο. Για παράδειγμα αν ο έλεγχος διενεργείται στην προετοιμασία του ψεκαστικού διαλύματος, υπεύθυνος για τη δοσολογία, την ανάμιξη και γενικά τις ενέργειες που τον αφορούν είναι ο επαγγελματίας εφαρμοστής φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Αν ο έλεγχος γίνει στον αγρό κατά τη διάρκεια του ψεκασμού από επαγγελματία εφαρμοστή η ευθύνη για παράδειγμα της χρήσης σκευασμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων εγκεκριμένων σε μια καλλιέργεια είναι του παραγωγού, εκτός αν αποδεικνύεται τεκμηριωμένα ότι είχε συμφωνήσει ψεκασμό με άλλο προϊόν από αυτό που χρησιμοποιήθηκε.

2.1. Αναγκαιότητα ορθολογικής χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Η παρούσα διαδικασία εφαρμόζεται για τον έλεγχο παραγωγών – χρηστών γεωργικών φαρμάκων που είναι φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Οι διενεργούμενοι έλεγχοι αποσκοπούν :

- A. Στην περίπτωση των παραγωγών πρωτογενών τροφίμων μη ζωικής προέλευσης, στον έλεγχο των φυσικών και νομικών προσώπων που παράγουν πρωτογενή τρόφιμα και για την παραγωγή τους χρησιμοποιούν φυτοπροστατευτικά προϊόντα, ως απόρροια των οριζόμενων στη νομοθεσία ασφάλειας τροφίμων.
- B. Στην περίπτωση των χρηστών των γεωργικών φαρμάκων που είναι φυτοπροστατευτικά προϊόντα, στον έλεγχο των φυσικών και νομικών προσώπων που χρησιμοποιούν γεωργικά φάρμακα στα πλαίσια των επαγγελματικών δραστηριοτήτων είτε αυτές αφορούν την πρωτογενή παραγωγή τροφίμων, είτε την παροχή υπηρεσιών εφαρμογής φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην πρωτογενή παραγωγή (ψεκαστές), είτε την εφαρμογή φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε μετασυλλεκτικό στάδιο από πρόσωπο διάφορο του παραγωγού (εφαρμογή φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε συσκευαστήρια, απεντόμωση αποθηκευμένων καρπών κ.α.).

Η ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων κατατείνει στην εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας τόσο της υγείας των ανθρώπων και των ζώων όσο και του περιβάλλοντος και ταυτόχρονα στην εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας της χώρας μας. Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα μπορούν επίσης να έχουν μη ευεργετικά αποτελέσματα στη φυτική παραγωγή. Η χρήση τους μπορεί να συνεπάγεται κινδύνους για τον άνθρωπο, τα ζώα και το περιβάλλον, ιδίως όταν διατίθενται στην αγορά χωρίς να έχουν ελεγχθεί και αδειοδοτηθεί επίσημα και όταν χρησιμοποιούνται με εσφαλμένο τρόπο.

2.2. Νομική εξουσία ελέγχων (άρθρο 8 του ν.4036/2012)

Ο έλεγχος των φυτοπροστατευτικών προϊόντων διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των οικείων Περιφερειών και Περιφερειακών Ενοτήτων και με παράλληλη δυνατότητα άσκησης ελέγχων από τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν.4036/2012, για τη διαπίστωση των παραβάσεων του παρόντος νόμου οι εντεταλμένοι για τους ελέγχους υπάλληλοι ιδίως:

- α) ελέγχουν κάθε είδους στοιχεία που σχετίζονται με τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Ειδικά σε νομικά πρόσωπα μπορούν να ελέγξουν και την ηλεκτρονική εμπορική αλληλογραφία των επιχειρηματιών, διοικητών, διευθυνόντων συμβούλων, διαχειριστών και γενικά εντεταλμένων τη διοίκηση ή διαχείριση προσώπων, καθώς και του προσωπικού των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, της ανεξάρτητα από τη μορφή αποθήκευσής τους, και οπουδήποτε και εάν αυτά φυλάσσονται στους χώρους της επιχείρησης, και λαμβάνουν αντίγραφα ή αποσπάσματά τους,
- β) διενεργούν έρευνες στα γραφεία και τους λοιπούς χώρους και τα μεταφορικά μέσα των επιχειρήσεων,
- γ) σφραγίζουν οποιονδήποτε επαγγελματικό χώρο ή έγγραφα, κατά τη διενέργεια του ελέγχου και στο μέτρο των αναγκών του».

Η σχετική εντολή ελέγχου παρέχεται εγγράφως από τον Προϊστάμενο της οικείας υπηρεσίας της Περιφέρειας ή Περιφερειακής Ενότητας ή του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Κέντρου Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και περιέχει το αντικείμενο της έρευνας και τις συνέπειες της παρεμπόδισης ή παρακώλυσής της ή της άρνησης επίδειξης των ζητούμενων στοιχείων και λοιπών εγγράφων ή της άρνησης χορήγησης αντιγράφων ή αποσπασμάτων τους.

Ο εντεταλμένος υπάλληλος που διενεργεί τους ελέγχους, συντάσσει έκθεση, αντίγραφο της οποίας κοινοποιείται στις οικείες επιχειρήσεις και τις ενώσεις επιχειρήσεων.

Σε περίπτωση άρνησης ή παρεμπόδισης με οποιονδήποτε τρόπο των εντεταλμένων υπαλλήλων ή των εντεταλμένων οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην άσκηση των καθηκόντων τους, μπορεί να ζητηθεί η συνδρομή των αστυνομικών και εισαγγελικών αρχών. Η συνδρομή αυτή μπορεί να ζητηθεί και προληπτικά.

Η άρνηση ή παρεμπόδιση του ελέγχου σε κάθε περίπτωση επιφέρει διοικητικές και ποινικές κυρώσεις πέραν των ευρημάτων του ελέγχου, είτε ο έλεγχος καταλήξει στην τεκμηρίωση παράβασης της νομοθεσίας είτε όχι.

Ειδικό θέμα

Διενέργεια ελέγχου στην οικία του ελεγχόμενου

Οι ορισμένες από τον ν.4036/2012 ελεγκτικές αρχές δεν έχουν δικαίωμα να διενεργήσουν ελέγχους εντός της οικίας κάποιου ελεγχόμενου εκτός αν υφίσταται σχετική άδεια σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία από δικαστικό λειτουργό.

Αν όμως ο ελεγχόμενος **εξωτερικά** της κατοικίας του έχει την αποθήκη των φυτοπροστατευτικών προϊόντων ή άλλες σημαντικές για τον έλεγχο εγκαταστάσεις, η ελεγκτική αρχή μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 8, παρ. 3β να διενεργήσει έλεγχο. Σε περίπτωση που ο ελεγχόμενος αρνηθεί την πρόσβαση άμεσα καταγράφεται η παράβαση της παρακώλυσης ελέγχου και ζητείται η συνδρομή δικαστικών και αστυνομικών αρχών για τη διενέργεια του ελέγχου.

2.3. Χρονική στιγμή του ελέγχου. Μη προειδοποίηση του ελεγχόμενου

Οι επιτόπιοι έλεγχοι στους παραγωγούς χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων διενεργούνται **ΑΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΤΑ**, ειδικά στις περιπτώσεις που αφορούν χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε καλλιέργειες που αφορούν παραγωγή τροφίμων και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 882/2004. Είναι δυνατόν να υπάρξει ειδοποίηση του παραγωγού μόνον εφόσον πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- ✓ Είναι απολύτως απαραίτητο για τη διενέργεια του ελέγχου,
- ✓ Είναι βέβαιο ότι ο χρόνος και ο τρόπος ειδοποίησης δεν παρέχει στον ελεγχόμενο τη δυνατότητα μεταβολής της ελεγχόμενης κατάστασης,
- ✓ Γίνεται το αργότερο 1-2 ώρες πριν τη διενέργεια του ελέγχου .

Εξαιρούνται της υποχρέωσης της απροειδοποίητης διενέργειας ελέγχων οι περιπτώσεις του ελέγχου της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε μη εδώδιμες καλλιέργειες, όπως σε ανθοκομικά φυτά, σε αστικό πράσινο, σε βαμβάκι, σε δασικά είδη κλπ, όπου όμως και πάλι για την μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των ελέγχων συστήνεται να γίνονται απροειδοποίητα αλλά όπου απαιτείται μπορεί να υπάρξει ειδοποίηση.

3. Σχεδιασμός ελέγχων - Επιλογή παραγωγών βάση ανάλυσης κινδύνου

Η ελεγκτική αρχή για την κατάρτιση του ετησίου προγράμματος ελέγχων παραγωγών – χρηστών φυτοπροστατευτικών προϊόντων λαμβάνει κατ' αρχάς υπόψη τις γενικές αρχές που καθορίζονται στο ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, που εκδίδει η Συντονιστική Εθνική Αρχή.

Η ελεγκτική αρχή οφείλει στην περιοχή ευθύνης της να καταρτίσει ειδικό σχέδιο για την επιλογή των παραγωγών που θα ελεγχθούν στο τακτικό πρόγραμμα, το οποίο θα στηρίζεται σε παράγοντες επικινδυνότητας, οι οποίοι είναι:

A. Παράγοντας επικινδυνότητας: «Καλλιέργεια»

- Παράγοντας Επικινδυνότητας ΠΕΚ1. Οι καλλιέργειες της περιοχής που καλλιεργούνται σε σημαντική έκταση και κατά καλλιέργεια η ποσοστιαία συμμετοχή της στις συνολικές καλλιεργούμενες εκτάσεις, ως βαθμολογία κατάταξης. Για παράδειγμα:

Καλλιέργεια	Βαθμοί
Ελιά	28
Αμπέλι	18
Πορτοκαλιά	13
Τομάτα θερμοκηπίου	9
Πατάτα	9
Μηλιά	7
Αχλαδιά	7
Φασόλι	5
Αγγούρι	2
Μελιτζάνα	2

- Παράγοντας Επικινδυνότητας ΠΕΚ2. Μία κατάταξη των ανωτέρω καλλιεργειών με κριτήριο αν είναι υπό κάλυψη (θερμοκηπίου) ή όχι. Η περίπτωση θετικής απάντησης βαθμολογείται με 100 και η περίπτωση αρνητικής απάντησης με 0.
- Παράγοντας Επικινδυνότητας ΠΕΚ3. Η ένταση της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων ανά καλλιέργεια, κατ' εκτίμηση της αρμόδιας ελεγκτικής αρχής αν υφίσταται ή όχι. Στον ίδιο παράγοντα επικινδυνότητας συνεκτιμάται η διαθεσιμότητα και οικονομικότητα φυτοπροστατευτικών προϊόντων για την αντιμετώπιση των υπαρχόντων θεμάτων φυτοπροστασίας. Η περίπτωση θετικής απάντησης όσον αφορά την ένταση της χρήσης ή η μη διαθεσιμότητα και οικονομικότητα φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε μια καλλιέργεια βαθμολογείται με 100 και η περίπτωση αρνητικής απάντησης με 0.

- Παράγοντας Επικινδυνότητας ΠΕΚ4. Η διαπίστωση ή μη υπερβάσεων υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων στις αντίστοιχες καλλιέργειες κατά τα τελευταία τρία (3) έτη. Η περίπτωση θετικής απάντησης βαθμολογείται με 100 και η περίπτωση αρνητικής απάντησης με 0.
- Παράγοντας Επικινδυνότητας ΠΕΚ5. Η διαπίστωση ή μη υπολειμμάτων μη επιτρεπτών για χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στις ανωτέρω καλλιέργειες κατά τα τελευταία τρία (3) έτη. Η περίπτωση θετικής απάντησης βαθμολογείται με 50 και η περίπτωση αρνητικής απάντησης με 0.
- Παράγοντας Επικινδυνότητας ΠΕΚ6. Η διαπίστωση χρήσης ή όχι μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων στις συγκεκριμένες καλλιέργειες κατά τα τελευταία τρία (3) έτη. Η περίπτωση θετικής απάντησης βαθμολογείται με 100 και η περίπτωση αρνητικής απάντησης με 0. Ως θετική απάντηση θεωρείται και η κατοχή μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων από παραγωγούς με μόνη ή κύρια την αξιολογούμενη καλλιέργεια.

Με βάση τα ανωτέρω, η αρμόδια αρχή διατηρεί ειδικό πρόγραμμα σε λογιστικό φύλλο (π.χ. Excel ή οποιοδήποτε άλλο λογισμικό πρόγραμμα έχει). Εισάγει τα δεδομένα με σκοπό να γίνει αξιολόγηση επικινδυνότητας ανά καλλιέργεια όσον αφορά τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Για παράδειγμα το αποτέλεσμα θα μπορούσε να είναι:

Καλλιέργεια	ΠΕΚ1	ΠΕΚ2	ΠΕΚ3	ΠΕΚ4	ΠΕΚ5	ΠΕΚ6	ΣΥΝΟΛΟ
Ελιά	28	0	0	0	50	0	78
Αμπέλι	18	0	100	0	50	100	268
Πορτοκαλιά	13	0	0	0	0	0	13
Τομάτα θερμοκηπίου	9	100	100	0	50	100	359
Πατάτα	9	0	100	0	0	0	109
Μηλιά	7	0	100	100	50	0	257
Αχλαδιά	7	0	100	0	50	0	157
Φασόλι	5	0	0	100	0	0	105
Αγγούρι	2	0	100	100	50	0	252
Μελιτζάνα	2	0	100	0	50	0	152

Από την ανωτέρω ανάλυση επιλέγονται οι τρεις (3) καλλιέργειες, οι οποίες παρουσιάζουν αυξημένη επικινδυνότητα. Για κάθε μία από αυτές τις καλλιέργειες θα επιλεγεί ένας αριθμός παραγωγών που θα ελεγχθούν στο τρέχον έτος. Εφόσον υφίσταται δυνατότητα από την ελεγκτική αρχή μπορεί να επιλεγούν παραγωγοί και από περισσότερες των τριών καλλιεργειών.

Ο αριθμός των καλλιεργειών που θα εισαχθούν στην ανωτέρω ανάλυση μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με την πραγματικότητα κάθε περιοχής. Έτσι σε μια περιοχή ευθύνης η ελεγκτική αρχή μπορεί να κρίνει ότι έχει τέσσερις (4) μόνο σημαντικές καλλιέργειες ενώ μια άλλη ελεγκτική μπορεί να κρίνει ότι έχει δέκα πέντε (15) καλλιέργειες που καλλιεργούνται σε σημαντική έκταση.

B. Παράγοντας επικινδυνότητας: «Παραγωγός – χρήστης φυτοπροστατευτικών προϊόντων»

Οι επαγγελματίες εφαρμοστές φυτοπροστατευτικών προϊόντων, λόγω του αντικειμένου της εργασίας τους πρέπει να ελέγχονται κατά προτεραιότητα των υπολοίπων παραγωγών.

Η αρμόδια ελεγκτική αρχή με βάση τις δυνατότητές της σχεδιάζει τον αριθμό των παραγωγών – χρηστών φυτοπροστατευτικών προϊόντων που θα ελεγχθούν, τον καταλληλότερο χρόνο ελέγχου και τα εργαλεία ελέγχου που θα χρησιμοποιηθούν. Για παράδειγμα μπορεί να αποφασίσει να ελέγξει τριάντα (30) συνολικά παραγωγούς – χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων των ανωτέρω καλλιεργειών και οι έλεγχοι να περιλαμβάνουν τα εργαλεία ελέγχου που αναφέρονται στα παρακάτω κεφάλαια (έλεγχος αποθηκών ή λήψη δειγμάτων φυτικών ιστών κ.α.). Αναλυτικά, έστω ότι σχεδιάζει να ελέγξει 10 αποθήκες παραγωγών τομάτας θερμοκηπίου, 7 αποθήκες παραγωγών μήλων, να προβεί σε 10 δειγματοληψίες φύλλων αμπελιού και να ελέγξει ψεκασμούς σε 3 περιπτώσεις.

Συνιστάται ο σχεδιασμός συνδυασμένων ελέγχων δηλαδή να συνδυάζεται ο έλεγχος κάποιου παραγωγού με έλεγχο γειτονικού καταστήματος εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων ή δειγματοληψίας για τις ανάγκες του προγράμματος υπολειμμάτων, με σκοπό την εξοικονόμηση πόρων, αλλά και τη διασταύρωση πληροφοριών, όπου είναι δυνατόν.

Ο προγραμματισμός αυτός κοινοποιείται προς τους αρμόδιους ελεγκτές και δεν κοινοποιείται σε τρίτους και μπορεί να τροποποιηθεί ανάλογα με τα ευρήματα και τις αναγκαιότητες του ελέγχου.

- Παράγοντας Επικινδυνότητας ΠΕΠ1. Η διαπίστωση παράνομων υπολειμμάτων από παραγωγό – χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων κατά το προηγούμενο έτος από το επίσημο πρόγραμμα ελέγχου υπολειμμάτων. Σε περίπτωση θετικής απάντησης ο παραγωγός εντάσσεται στο πρόγραμμα ελέγχου.
- Παράγοντας Επικινδυνότητας ΠΕΠ2. Η διαπίστωση παράνομων υπολειμμάτων από παραγωγό – χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων κατά το προηγούμενο έτος από τους αυτοελέγχους επιχειρήσεων. Σε περίπτωση θετικής απάντησης ακόμη και αν δεν τα εντοπισθέντα από τους αυτοελέγχους υπολείμματα δεν επιβεβαιώθηκαν από τους επίσημους ελέγχους, ο παραγωγός εντάσσεται στο πρόγραμμα ελέγχου.

Επισημαίνεται για τις ανωτέρω περιπτώσεις ο παραγωγός θα ελέγχεται άμεσα, ως αποτέλεσμα των ανωτέρω διαπιστώσεων και το επόμενο έτος στα πλαίσια του τακτικού προγράμματος θα επανελέγχεται απροειδοποίητα όσον αφορά τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

- Παράγοντας Επικινδυνότητας ΠΕΠ3. Έλεγχοι που έχουν διενεργηθεί από άλλες υπηρεσίες και περιλαμβάνουν ελέγχους στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, για τους οποίους έχει ενημερωθεί η αρμόδια αρχή ότι έχει διαπιστωθεί παράβαση, όπως ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Σε περίπτωση θετικής απάντησης ο παραγωγός εντάσσεται στο πρόγραμμα ελέγχου.
- Εφόσον υφίστανται συγκεκριμένα δεδομένα για τις εκτάσεις που καλλιεργούν οι παραγωγοί της περιοχής από την αρχή πληρωμής κοινοτικών επιδοτήσεων ή από οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία, συγκροτείται μια κατάσταση σε ηλεκτρονική μορφή των πενήντα (50) μεγαλύτερων παραγωγών. Λίγο πριν την έκδοση της εντολής ελέγχου και κατά προτίμηση την παραμονή του ελέγχου, η αρμόδια αρχή αποφασίζει ποιους από τους πενήντα παραγωγούς θα ελέγξει.
- Εφόσον δεν υφίστανται συγκεκριμένα δεδομένα για τις εκτάσεις που καλλιεργούν οι παραγωγοί της περιοχής, επιλέγονται παραγωγοί των καλλιεργειών που πληρούν τα παρακάτω :
  - ✓ Εκτιμάται ότι η καλλιεργούμενη έκταση των χωραφιών τους υπερβαίνει σημαντικά τη μέση τιμή των παραγωγών της εν λόγω καλλιέργειας.
  - ✓ Στην περιοχή που βρίσκονται έχουν καταγραφεί παράνομα υπολείμματα ή έχουν υπάρξει καταγγελίες ή αναφορές για κατοχή και χρήση μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων ή παράνομη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
  - ✓ Οι ιδιαίτερες εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής που βρίσκονται ευνοούν την ανάπτυξη εντόμων, ζιζανίων και παθογόνων και εντείνουν τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
  - ✓ Στην περιοχή καλλιέργειας που βρίσκονται υφίσταται συγκεκριμένος και σοβαρός εχθρός ή παθογόνο για την αντιμετώπιση του οποίου διενεργούνται εκτεταμένες εφαρμογές φυτοπροστασίας.

Γ. Παράγοντας επικινδυνότητας: «Επιδιωκόμενος σκοπός»

Η ελεγκτική αρχή αφού έχει εντοπίσει την καλλιέργεια και τα χαρακτηριστικά των παραγωγών που σχεδιάζει να ελέγξει, πρέπει να ανιχνεύσει ποιος είναι ο κύριος επιδιωκόμενος σκοπός του ελέγχου. Με βάση τον επιδιωκόμενο σκοπό θα αποφασιστεί ποια είναι τα κύρια εργαλεία ελέγχου που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξή του. Αυτός μπορεί να είναι:

- Εφόσον θεωρείται ιδιαίτερης σημασίας η στήριξη των εξαγωγών προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής, τα ελεγκτικά εργαλεία μπορεί να είναι ο έλεγχος υπολειμμάτων και ο έλεγχος καταγραφών χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
- Εφόσον ο επιδιωκόμενος σκοπός είναι η μείωση των περιστατικών οξείας δηλητηρίασης από φυτοπροστατευτικά προϊόντα στην περιοχή, τα ελεγκτικά εργαλεία μπορεί να είναι ο έλεγχος των αποθηκών (και κυρίως των μέτρων προστασίας) και ο έλεγχος εφαρμογής φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
- Εφόσον ο επιδιωκόμενος σκοπός είναι η μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος, τα ελεγκτικά εργαλεία μπορεί να είναι ο έλεγχος καταγραφών χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων και οι δειγματοληψίες φύλλων
- Εφόσον ο επιδιωκόμενος σκοπός είναι η ασφάλεια του καταναλωτή, τα ελεγκτικά εργαλεία μπορεί να είναι δειγματοληψίες συγκομισθέντων καρπών .
- Εφόσον ο επιδιωκόμενος σκοπός είναι ο έλεγχος της διακίνησης μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων, μπορεί να κριθεί απαραίτητο να πραγματοποιηθούν πληθώρα ελέγχων σε αποθήκες παραγωγών. Αν μάλιστα τα μη εγκεκριμένα προϊόντα εκτιμάται ότι αφορούν προϊόντα που έχουν απαγορευτεί στην ΕΚ, τότε συνιστώνται δειγματοληψίες φύλλων ή φυτικών ιστών τη χρονική στιγμή που εκτιμάται ότι χρησιμοποιούνται τα εν λόγω προϊόντα.

Τα ανωτέρω ελεγκτικά εργαλεία αναφέρονται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά και τελούν υπό την αίρεση της εκ των υστέρων αξιολόγησης των αποτελεσμάτων από την ίδια την ελεγκτική αρχή. Είναι ιδιαίτερα πιθανόν ένα εργαλείο ελέγχου παρότι αναφέρεται ανωτέρω να μην είναι αποτελεσματικό για μια συγκεκριμένη περιοχή και η ελεγκτική αρχή γνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητες της περιοχής να προτείνει και να εφαρμόσει άλλο εργαλείο ελέγχου που κρίνει ως πιο πρόσφορο.

Σχεδιασμός ελέγχων στους παραγωγούς – χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων με ανάλυση επικινδυνότητας	
Ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων από Συντονιστική Εθνική Αρχή και	
Επιλογή καλλιέργειας	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Έκταση που καλλιεργείται (%) ▪ Θερμοκηπίου ή όχι (N/O) ▪ Ένταση χρήσης φπ (N/O) ▪ Διαθεσιμότητα και οικονομικότητα χρήσης φπ σε μια καλλιέργεια (N/O) ▪ Διαπίστωση υπερβάσεων MRL (N/O) ▪ Διαπίστωση υπολειμμάτων μη επιτρεπτών για χρήση φπ (N/O) ▪ Διαπίστωση χρήσης μη εγκεκριμένων φπ (N/O)
Επιλογή παραγωγών – χρηστών φπ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Διαπίστωση μη επιτρεπτών υπολειμμάτων από επίσημο έλεγχο (Σχεδιασμός για έλεγχο) ✓ Διαπίστωση μη επιτρεπτών υπολειμμάτων από αυτοελέγχους επιχειρήσεων (Σχεδιασμός για έλεγχο) ✓ Διαπίστωση μη επιτρεπτών υπολειμμάτων από ελέγχους άλλων υπηρεσιών (Σχεδιασμός για έλεγχο) ✓ Έκταση καλλιέργειας κατά πολύ μεγαλύτερη μέσου όρου περιοχής ✓ Αναφορές για παράνομη χρήση ή μη εγκεκριμένα φπ στην περιοχή που βρίσκεται ✓ Ένταση χρήσης φπ λόγω εδαφοκλιματικών συνθηκών ✓ Παρουσία σοβαρού εχθρού ή ασθένειας στην περιοχή
Επιλογή εργαλείων ελέγχου	<ul style="list-style-type: none"> 🚧 Υποστήριξη εξαγωγών 🚧 Ασφάλεια χρήστη 🚧 Ασφάλεια περιβάλλοντος 🚧 Ασφάλεια καταναλωτή 🚧 Έλεγχος μη εγκεκριμένων

Η ανωτέρω ανάλυση αφορά αποκλειστικά και μόνον το προγραμματιζόμενο τακτικό πρόγραμμα και όχι έκτακτους ελέγχους που διενεργούνται άμεσα μετά από ανίχνευση παράνομων υπολειμμάτων ή καταγγελίες ή σχετικά έγγραφα της Συντονιστικής Εθνικής Αρχής.

Συνιστάται η διενέργεια συνδυασμένων ελέγχων για την εξοικονόμηση χρόνου και δαπανών μετακίνησης, εφόσον εξυπηρετείται ο σχεδιασμός των ελέγχων. Δηλαδή, καλόν είναι την ίδια ημέρα με έναν έλεγχο αποθήκης να διενεργείται κι ένας έλεγχος καταστήματος στην ίδια περιοχή. Στην περίπτωση αυτή διευκολύνεται η διασταύρωση των στοιχείων των καταγραφών του παραγωγού από τις καταγραφές πώλησης γεωργικών φαρμάκων του καταστήματος.

4. Διενέργεια επιτόπιων ελέγχων

Κατά τη διάρκεια κάθε ελέγχου ο ελεγχόμενος οφείλει να συνεργάζεται με τον ελεγκτή. Βασικό σημείο συνεργασίας είναι η παροχή πρόσβασης στον ελεγκτή σε κάθε επαγγελματική εγκατάσταση που χρησιμοποιείται ή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αποθήκευση ή χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και σε κάθε σχετικό έγγραφο.

Τυχόν άρνηση πρόσβασης επισύρει τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 9 παράγραφος 12 του ν.4036/2012 [πρόστιμο από χίλια (1000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ] και τις ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 10 παράγραφος 7 του ν.4036/2012 [φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος].

4.1. Έλεγχος εγγράφων και καταγραφών χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Κάθε επιτόπιος έλεγχος παραγωγού πρέπει να ξεκινά με την εξέταση των εγγράφων του παραγωγού που αφορούν τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Τέτοια έγγραφα μπορεί να είναι:

4.1.1. Τιμολόγια προμήθειας φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Στα τιμολόγια εξετάζεται κατά πόσον το προμηθευόμενο φυτοπροστατευτικό προϊόν φέρει άδεια διάθεσης στην αγορά. Αντίθετη, περίπτωση επισύρει διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8): *όποιος εισάγει, παρασκευάζει προς εμπορία, εμπορεύεται, κατέχει, διαθέτει καθ' οιονδήποτε τρόπο, έστω και δωρεάν, ανταλλάσσει, μεταφέρει, χρησιμοποιεί ή διαφημίζει μέσα στη χώρα φυτοπροστατευτικό προϊόν, για το οποίο δεν έχει χορηγηθεί άδεια διάθεσης στην αγορά ή η άδεια διάθεσης στην αγορά τού έχει ανακληθεί ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια παράλληλου εμπορίου ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια πειραματισμού, τιμωρείται με πρόστιμο από χίλια (1.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Τα εν λόγω φυτοπροστατευτικά προϊόντα δεσμεύονται και επανεξάγονται στη χώρα προέλευσης προκειμένου για χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή επιστρέφονται στο κράτος – μέλος αποστολής, προκειμένου για χώρες της Ε.Ε. ή καταστρέφονται. Οι δαπάνες βαρύνουν εξ ολοκλήρου τον κάτοχο των κατασχεθέντων προϊόντων. Για την ίδια παράβαση σύμφωνα με το άρθρο 10, παρ. 3 του ν.4036/2012 προβλέπονται επιπλέον ποινικές κυρώσεις και συγκεκριμένα φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος.*

Ελέγχεται επίσης αν το προμηθευόμενο προϊόν έχει έγκριση κυκλοφορίας για χρήση στην καλλιέργεια. Σε αντίθετη παράβαση πρέπει να ερωτηθεί ο παραγωγός για ποια χρήση το προμηθεύτηκε και εφόσον κριθεί απαραίτητο λαμβάνεται δείγμα από φύλλα της καλλιέργειας για να εξεταστεί τυχόν παράνομη χρήση του. Επισημαίνεται ότι ακόμη κι αν υφίσταται προφορική δήλωση του παραγωγού ότι το χρησιμοποίησε σε καλλιέργεια που δεν επιτρέπονταν, απαιτείται λήψη δείγματος για την τεκμηρίωση της παράβασης.

Τέλος, σημειώνεται το κατάστημα ή τα καταστήματα εμπορίας τα οποία εξέδωσαν τα τιμολόγια προμήθειας των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Σκοπός της καταγραφής είναι, αν κριθεί απαραίτητο, να γίνει διασταύρωση των δηλούμενων από τον παραγωγό στοιχείων με τα αντίστοιχα από το ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής πωλήσεων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Για τον έλεγχο των εγγράφων και των παραστατικών που κατέχει ο χρήστης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων συμπληρώνεται το αντίστοιχο έντυπο: **“Έντυπο ελέγχου εγγράφων/καταγραφών χρήσης φυ/κατάρτισης”** (Βλέπε Παράρτημα Εντύπων παρούσας απόφασης).

Τα στοιχεία από τα προσκομιζόμενα τιμολόγια μπορούν να διασταυρώνονται, όπου κρίνεται απαραίτητο και εφικτό, με τη δήλωση Ο.Σ.Δ.Ε.

4.1.2. Έλεγχος καταγραφών χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Οι καταγραφές χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων θα ζητούνται σε κάθε επιτόπιο έλεγχο και θα εξετάζονται. Τυχόν μη τήρηση των καταγραφών επισύρει διοικητικές κυρώσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 67, παρ. 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009 : «οι επαγγελματίες χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων τηρούν, **επί τουλάχιστον τρία έτη**, αρχεία των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που χρησιμοποιούν, τα οποία περιλαμβάνουν το όνομα του φυτοπροστατευτικού προϊόντος, το χρόνο και τη δόση της εφαρμογής, την περιοχή και την καλλιέργεια όπου το φυτοπροστατευτικό προϊόν χρησιμοποιήθηκε». Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 13 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8): Για κάθε άλλη παράβαση των διατάξεων του Κανονισμού 1107/2009 και των εκτελεστικών αυτού πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και του παρόντος Κεφαλαίου και των εκτελεστικών αυτού κανονιστικών πράξεων επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ

Σύμφωνα με το με αριθ. πρωτ. 2538/23216/12-3-2012 έγγραφο της Συντονιστικής Εθνικής Αρχής (ΣΕΑ), διευκρινίστηκαν τα κατωτέρω:

- ✓ Η καταγραφή της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε ημερολόγια ημερήσια ή εβδομαδιαία, εφόσον εμπεριέχει τις ανωτέρω πληροφορίες, καλύπτει την ανωτέρω απαίτηση της νομοθεσίας.
- ✓ Η καταγραφή της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε ειδικά έντυπα για τους σκοπούς της πιστοποίησης των προϊόντων σύμφωνα με συγκεκριμένο πρότυπο, όπως AGRO 2, GlobalGap, κλπ., εφόσον εμπεριέχει τις ανωτέρω πληροφορίες, καλύπτει την ανωτέρω απαίτηση της νομοθεσίας.

Η καταγραφή της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων συνιστάται να ελέγχεται σε αντιπαραβολή με τα τιμολόγια προμήθειας των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και τα ευρισκόμενα στην αποθήκη του παραγωγού φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να διαπιστωθεί και να τεκμηριωθεί η ανύπαρκτη ή ελλιπή καταγραφή της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων εφόσον ο παραγωγός – χρήστης δεν είναι σε θέση να τεκμηριώσει τη διαφορά.

Η καταγραφή της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων συνιστάται να χρησιμοποιείται από τους παραγωγούς - επαγγελματίες χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων για τους σκοπούς της ορθολογικής χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και συγκεκριμένα για τη μείωση της χρήσης τους και του σχετικού κόστους, την μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων της χρήσης γεωργικών φαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον και την προώθηση της χρησιμοποίησης ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας και εναλλακτικών προσεγγίσεων ή τεχνικών, όπως οι μη χημικές εναλλακτικές λύσεις αντί των γεωργικών φαρμάκων.

Επισημαίνεται ότι τρίτα μέρη όπως η βιομηχανία πόσιμου νερού, οι λιανοπωλητές ή οι κάτοικοι, μπορούν να ζητούν πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες απευθυνόμενα στις ελεγκτικές υπηρεσίες (ΔΑΟΚ των ΠΕ και Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε.). Οι υπηρεσίες παρέχουν πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του ν.2690/1999 (ΦΕΚ Α'45). Η μορφή με την οποία γνωστοποιούνται κατόπιν αιτήματος οι εν λόγω πληροφορίες είναι η παρακάτω η οποία συνιστάται να ομαδοποιείται ανά περιοχή:

Όνομα φυτοπροστατευτικού προϊόντος	Χρόνος εφαρμογής	Δόση εφαρμογής	Περιοχή όπου χρησιμοποιήθηκε	Καλλιέργεια όπου χρησιμοποιήθηκε

Για τον έλεγχο των καταγραφών χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων συμπληρώνεται το αντίστοιχο έντυπο: **“Έντυπο ελέγχου εγγράφων/καταγραφών χρήσης φπ/κατάρτισης”** (Βλέπε Παράρτημα Εντύπων παρούσας απόφασης).

4.1.3. Αυτοέλεγχοι παραγωγού.

Ως αυτοέλεγχοι παραγωγού θεωρούνται για τις ανάγκες τις παρούσα διαδικασία οποιαδήποτε εργαστηριακή ανάλυση υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων έκανε σε προϊόντα που ο ίδιος παράγει, είτε για την κάλυψη αναγκών κάποιου προτύπου ολοκληρωμένης παραγωγής (Agro 2.1.-2.2., GlobaGar κλπ), είτε με ιδία πρωτοβουλία. Η διενέργεια αυτοελέγχων δεν είναι υποχρεωτική, καταδεικνύει όμως την επαγγελματικότητα του παραγωγού, ειδικά μάλιστα αν έχει προχωρήσει στη λήψη διορθωτικών ή προληπτικών ενεργειών λαμβάνοντας υπόψη τα εργαστηριακά αποτελέσματα.

Ο παραγωγός ερωτάται αν έχει διενεργήσει αυτοελέγχους και σε περίπτωση θετικής απάντησης ελέγχονται οι εργαστηριακές αναλύσεις που τυχόν κατέχει. Επισημαίνεται ότι ακόμη και στην περίπτωση που επιδειχτεί ανάλυση από ιδιωτικό εργαστήριο, η οποία καταδεικνύει παράβαση της κείμενης νομοθεσίας δεν στοιχειοθετείται παράβαση αλλά υποψία και αναγκαιότητα διενέργειας επίσημης δειγματοληψίας.

4.1.4. Εντοπισμός άλλων παραβάσεων (παράνομη εμπορία φυτοπροστατευτικών προϊόντων) κατά τη διάρκεια ελέγχου εγγράφων παραγωγού – χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Είναι πιθανόν κατά τη διάρκεια ελέγχου εγγράφων παραγωγού – χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων να εντοπιστεί άλλη παράβαση, όπως για παράδειγμα προμήθεια φυτοπροστατευτικών προϊόντων από κατάστημα που δεν έχει κάνει αναγγελία έναρξης ή άλλη παράβαση.

Τα ευρήματα αυτά δεν είναι απαραίτητο να καταγραφούν στην Έκθεση Ελέγχου του παραγωγού χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων και ακόμη καλύτερα επισημαίνονται στον παραγωγό και να μην καταγράφονται στην έκθεση που θα του παραδοθεί, έτσι ώστε να μην υφίσταται πιθανότητα ειδοποίησης του νεοφανούς εμπλεκόμενου από τον ελεγχόμενο παραγωγό.

Στις περιπτώσεις αυτές λαμβάνονται αντίγραφα (φωτογραφίες) των αντίστοιχων αντικειμενικών στοιχείων και προγραμματίζεται άμεσα νέος έλεγχος στο εμπλεκόμενο στη διαπιστωθείσα παράβαση με σκοπό να συλληθούν επιπλέον αντικειμενικά στοιχεία και να διερευνηθεί η τέλεση και άλλων παραβάσεων. Στο παράδειγμα της ανωτέρω παραγράφου, λαμβάνεται αντίγραφο και άμεσα προγραμματίζεται απροειδοποίητος έλεγχος καθώς υφίστανται τεκμήρια παράβασης της ισχύουσας νομοθεσίας.

Εντοπισμός άλλων παραβάσεων δεν θεωρείται η προφορική αναφορά του ελεγχόμενου παραγωγού. Αν όμως προχωρήσει σε έγγραφη καταγγελία κάποιας παράνομης δραστηριότητας μετά τον έλεγχο, ή επιθυμεί να αποδώσει την ευθύνη κάποιων ευρημάτων σε έτερο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και να αποτυπωθεί αυτό ενυπόγραφα στην Έκθεση Ελέγχου, τότε απαιτεί η άμεση διενέργεια απροειδοποίητου ελέγχου στον καταδεικνυόμενο ως εμπλεκόμενο.

4.1.5. Τεκμηρίωση παράβασης:

Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης απαιτείται η λήψη συγκεκριμένων αντικειμενικών στοιχείων που τεκμηριώνουν τη διαπιστωθείσα παράβαση στο μέτρο των αναγκών του ελέγχου. Η λήψη αυτή μπορεί να γίνει με την έκδοση αντιγράφου του εγγράφου ή αν αυτό δεν είναι δυνατόν τη λήψη φωτογραφίας του εγγράφου. Τα αντικειμενικά στοιχεία που συλλέγονται αναφέρονται στην έκθεση ελέγχου.

4.1.6. Έκθεση ελέγχου

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου απαιτείται η σύνταξη της έκθεσης ελέγχου και η επίδοση αντιγράφου αυτής στον ελεγχόμενο.

4.1.7. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου

Το ελεγκτικό κλιμάκιο απαιτείται να έχει μαζί του:

- Την ισχύουσα νομοθεσία και την εντολή ελέγχου
- Κενά έντυπα ελέγχου και κενά έντυπα έκθεσης ελέγχου
- Κενές κόλλες Α4 για τυχόν αναγραφή σημειώσεων ή προσθήκη στοιχείων στα ανωτέρω έντυπα
- Φωτογραφική μηχανή

- Εφόσον γνωρίζει τις καλλιέργειες του παραγωγού, πρόσφατη εκτύπωση από τη βάση δεδομένων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων των εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων για τη συγκεκριμένη καλλιέργεια ή καλλιέργειες.

4.1.8. Ολοκλήρωση ελέγχου

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου και πέραν της απαιτούμενης επίδοσης της Έκθεσης Ελέγχου, το ελεγκτικό κλιμάκιο ενημερώνει συνοπτικά τον ελεγχόμενο για τα αποτελέσματα του ελέγχου. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης, ο ελεγχόμενος ενημερώνεται για τις ενέργειες που θα ακολουθήσουν.

Σύμφωνα με το άρθρο 9, παρ. 16 του ν.4036/2012, η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο γνωστοποιεί εγγράφως με απόδειξη τη διαπίστωση παράβασης του παρόντος άρθρου στον παραβάτη, ο οποίος καλείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση να υποβάλει έγγραφο υπόμνημα με τις απόψεις του. Αμέσως μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας και ανεξάρτητα από το αν ο παραβάτης έχει υποβάλει εγγράφως τις απόψεις του, η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο διαβιβάζει το φάκελο της υπόθεσης στην αρμόδια αρχή.

4.2. Έλεγχος κατάρτισης σε θέματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Το ελεγκτικό κλιμάκιο ελέγχει την κατάρτιση του παραγωγού σε θέματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Μέχρι την ολοκλήρωση του σχεδιασμού και της εφαρμογής του συστήματος κατάρτισης που προβλέπεται σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α΄8), η απουσία ειδικής κατάρτισης δεν τεκμηριώνει παράβαση νομοθεσίας.

4.3. Επιτόπιος έλεγχος στην αποθήκη του παραγωγού όπου διατηρούνται τα σκευάσματα

Η αποθήκη όπου διατηρούνται τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που προμηθεύτηκε ο παραγωγός αποτελεί κρίσιμο στοιχείο ελέγχου. Η θέση της αποθήκης του παραγωγού πρέπει να περιγράφεται όχι με ευρύ ορισμό της τοποθεσίας αλλά με GPS (Global Positioning System) έτσι ώστε να μην εγείρονται αμφιβολίες.

GPS (Global Positioning System): Δορυφορικό σύστημα προσδιορισμού θέσης. Με τις συντεταγμένες (GPS coordinates) του συγκεκριμένου συστήματος προσδιορίζεται χωρίς καμία αμφιβολία η θέση ελέγχου. Μηχανήματα GPS (Garmin) έχουν προμηθευτεί οι αρμόδιες ελεγκτικές αρχές για τις ανάγκες του ΟΣΔΕ και χρησιμοποιούνται για τις επισκοπήσεις στους φυτοϋγειονομικούς ελέγχους. Η μέτρηση μπορεί να γίνεται είτε παρουσία του ελεγχόμενου (όπως στην περίπτωση ελέγχου αποθήκης), είτε απουσία του (όπως μπορεί να συμβεί κατά τη δειγματοληψία φυτικών ιστών ή εδάφους σε ένα χωράφι).

Συστήνεται ο παραγωγός να μην αποθηκεύει καν φυτοπροστατευτικά προϊόντα αλλά να προμηθεύεται πάντα μόνον την ποσότητα που πρόκειται να χρησιμοποιήσει στην επόμενη εφαρμογή. Με τον τρόπο αυτό:

- Εξοικονομεί χρήματα από τη μη προμήθεια προϊόντων που μπορεί και να μην χρειαστεί να χρησιμοποιήσει
- Αποφεύγεται η πιθανότητα παρόδου της ημερομηνίας λήξεως των σκευασμάτων
- Αποφεύγεται η πιθανότητα χρήσης τους σε μη επιτρεπόμενη καλλιέργεια με το λανθασμένο σκεπτικό ότι αφού ήταν αποτελεσματικά στην εγκεκριμένη καλλιέργεια γιατί να μην είναι και σε άλλη καλλιέργεια.
- Αποφεύγεται η πιθανότητα άκαιρης χρησιμοποίησής τους.
- Μειώνονται οι κίνδυνοι ατυχήματος στην αποθήκη του παραγωγού (πυρκαγιά, φθορά συσκευασίας κλπ).
- Μειώνονται οι κίνδυνοι δηλητηρίασης ή ακόμη εισπνοής οσμών από τα σκευάσματα.

Ο έλεγχος της αποθήκης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων του παραγωγού περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στο αντίστοιχο έντυπο ελέγχου: “Έντυπο ελέγχου αποθήκης φπ” (Βλέπε Παράρτημα

Εντύπων παρούσας απόφασης). Κατά τον έλεγχο αυτό ιδιαίτερη σημασία δίδεται στην παρατηρητικότητα του ελεγκτή. Ως διαπίστωση παράβασης σε αποθηκευτικό χώρο είναι:

- ✓ Η κατοχή μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων
- ✓ Η κατοχή ληγμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων που δε φέρουν κάποια σήμανση ακαταλληλότητάς τους.
- ✓ Η διατήρηση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε ακατάλληλες συνθήκες, δηλαδή αντίθετα με τα οριζόμενα επί της συσκευασίας τους

4.3.1. Έλεγχος συνθηκών διατήρησης φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Δεν υφίστανται προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν συνολικά οι αποθήκες φυτοπροστατευτικών προϊόντων των παραγωγών – χρηστών φυτοπροστατευτικών προϊόντων (προβλέπεται η έκδοσή τους στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης). Ο κάτοχος κάθε φυτοπροστατευτικού προϊόντος είναι όμως υποχρεωμένος όταν το διατηρεί σε αποθηκευτικό χώρο να τηρεί με προσοχή τα οριζόμενα επί της συσκευασίας του. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε τις κατωτέρω φράσεις που αναγράφονται κατά περίπτωση στην ετικέτα των φυτοπροστατευτικών προϊόντων:

“Φυλάξτε το κλειδωμένο και μακριά από παιδιά”

“Διατηρείστε τη συσκευασία ερμητικά κλεισμένη σε καλά αεριζόμενο μέρος”

“Φυλάξτε το μακριά από τρόφιμα, ποτά και ζωοτροφές”

“Διατηρείται μόνο μέσα στο αρχικό δοχείο σε δροσερό και καλά αεριζόμενο μέρος μακριά από . . .”

Στα ζιζανιοκτόνα υπάρχει η φράση: “Φυλάξτε το χωριστά από άλλα φυτοφάρμακα, λιπάσματα και σπόρους”.

Προσοχή, τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα διατηρούνται στην αρχική τους συσκευασία. Τυχόν μετασυσκευασία τους από τον παραγωγό συνιστά παρασκευή και κατοχή μη εγκεκριμένου φυτοπροστατευτικού προϊόντος.

Σύμφωνα με το άρθρο 45, παρ. 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8) «σε όποιον χρησιμοποιεί γεωργικά φάρμακα χωρίς να τηρεί τα αναγραφόμενα στη συσκευασία ή την ετικέτα τους, επιβάλλεται πρόστιμο από τριακόσια (300) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ»

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 18, παρ. 1 του ν.4036/2012, θεσπίζονται εθνικά σχέδια δράσης για τον καθορισμό των ποσοτικών και άλλων στόχων, μέτρων και χρονοδιαγραμμάτων τους για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων από τη χρήση των γεωργικών φαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον και για να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και την εισαγωγή ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας καθώς και εναλλακτικών προσεγγίσεων ή τεχνικών προκειμένου να μειωθεί η εξάρτηση από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων. Σύμφωνα με το άρθρο 32, παρ. 1 του ν.4036/2012: «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης θεσπίζεται Εθνικό Σχέδιο Δράσης με στόχο την εφαρμογή της Οδηγίας 2009/128/ΕΚ και την προστασία του ανθρώπου και του περιβάλλοντος». Σύμφωνα με το άρθρο 27, παρ. 1 του ν.4036/2012: «η ΣΕΑ διασφαλίζει τη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων ώστε οι ακόλουθες εργασίες (μεταξύ των οποίων είναι και η αποθήκευση) από επαγγελματίες χρήστες, και ενδεχομένως από διανομείς, να μην θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του ανθρώπου ή του περιβάλλοντος». Σύμφωνα με το άρθρο 27, παρ. 3 του ν.4036/2012: «Η ΣΕΑ μεριμνά για την λήψη μέτρων ώστε οι χώροι αποθήκευσης γεωργικών φαρμάκων για επαγγελματική χρήση να κατασκευάζονται έτσι ώστε να προλαμβάνεται η ακούσια απελευθέρωση. Δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στο χώρο αποθήκευσης, στο μέγεθος και στα κατασκευαστικά υλικά». Σύμφωνα με το άρθρο 42, παρ. 2 του ν.4036/2012: «Στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης του άρθρου 32 ενσωματώνονται διαδικασίες ευαισθητοποίησης και τήρησης των υποχρεώσεων των χρηστών καθώς επίσης και των δεσμεύσεων των διανομέων ειδικά σε ζητήματα ασφαλούς αποθήκευσης και απόσυρσης.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) δεν έχει ακόμη εκδοθεί. Η μη συμμόρφωση με τα οριζόμενα στο ΕΣΔ επιφέρει τις κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 45, παρ. 2 του ν.4036/2012.

4.3.2. Έλεγχος μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δίδει το ελεγκτικό κλιμάκιο για μη εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Ως μη εγκεκριμένα είναι όσα δεν διαθέτουν άδεια διάθεσης στην αγορά στη χώρα μας ή δεν διαθέτουν άδεια παράλληλου εμπορίου.

Πώς αναγνωρίζονται τα μη εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα:

1. Δεν φέρουν ετικέτα στην Ελληνική γλώσσα αλλά σε άλλη γλώσσα. Στην περίπτωση αυτή είναι συνήθως εύκολο από την ετικέτα του προϊόντος να αναγνωριστεί η περιεχόμενη δραστική ουσία και η χώρα προέλευσης. Τονίζεται ότι ακόμη και αν ίδιας εμπορικής ονομασίας, δραστικής ουσίας περιεκτικότητας και μορφής σκεύασμα έχει άδεια διάθεσης στην αγορά, τα ευρεθέντα σκευάσματα με ξενόγλωσση ετικέτα είναι μη εγκεκριμένα και η κατοχή τους στοιχειοθετεί παράβαση που επιφέρει διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

Στις περιπτώσεις αυτές δεν απαιτείται δειγματοληψία και εργαστηριακός έλεγχος του σκευάσματος.

Επιπλέον στις περιπτώσεις όπου η προέλευση του σκευάσματος είναι εκτός Ε.Ε., ο ελεγκτής που διαπιστώνει την παράβαση οφείλει να ενημερώσει άμεσα τις τελωνειακές αρχές για να ελεγχθεί αν έχουν καταβληθεί οι σχετικοί δασμοί (Δίωξη Λαθρεμπορίου).

Σκεύασμα με δραστική ουσία trifluralin, προέλευσης Τουρκίας που βρέθηκε σε επιτόπιο έλεγχο σε αποθήκη παραγωγού

2. Δεν φέρουν καμία ένδειξη στη συσκευασία για το περιεχόμενό τους ή φέρουν αυτοκόλλητα ή χειρόγραφα που ουδόλως μπορεί να θεωρηθούν η επίσημη ετικέτα. Στην περίπτωση αυτή, ακόμη κι αν ο παραγωγός δηλώσει ότι γνωρίζει το περιεχόμενό του και το αναφέρει, απαιτείται δειγματοληψία και εργαστηριακός έλεγχος του σκευάσματος για την τεκμηρίωση του περιεχομένου του. Στις περιπτώσεις αυτές καλόν είναι να καταγράφεται αν η κατάσταση της συσκευασίας των σκευασμάτων ήταν άριστη ή αν υπήρχαν υπολείμματα ετικέτας στη συσκευασία, που προσιδιάζουν σε σκοπιμότητα ή σε απώλεια υπάρχουσας ετικέτας από υγρασία ή ατύχημα.

3. Φέρουν πλαστογραφημένη ετικέτα. Για την αναγνώρισή τους τα εν λόγω παράνομα προϊόντα απαιτούν τη μέγιστη παρατηρητικότητα του ελεγκτή, καθώς μπορεί να λείπουν κρίσιμα στοιχεία της ετικέτας όπως αριθμός παρτίδας, αριθμός έγκρισης, ή παρότι φέρει το χρωματισμό και τη σχεδίαση του εγκεκριμένου, ουδόλως αναφέρει την εταιρεία κάτοχο της έγκρισης κυκλοφορίας. Στις περιπτώσεις αυτές δεν απαιτείται δειγματοληψία και εργαστηριακός έλεγχος του σκευάσματος, εκτός αν υφίσταται αμφιβολία για το περιεχόμενο του σκευάσματος, π.χ. επικίνδυνα έκδοχα.

4. Σκευάσματα που ήταν εγκεκριμένα αλλά ανακλήθηκε η έγκρισή τους και παρήλθε το διάστημα για τη χρήση τυχόν αποθεμάτων τους αλλά παρόλα αυτά κατέχονται και χρησιμοποιούνται από παραγωγούς.

Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις απαιτείται αναλυτική καταγραφή και φωτογράφιση των σκευασμάτων στη θέση που εντοπίστηκαν, καθώς και δέσμευσή τους στις εγκαταστάσεις του παραγωγού από το ελεγκτικό κλιμάκιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8): *οποιος εισάγει, παρασκευάζει προς εμπορία, εμπορεύεται, κατέχει, διαθέτει καθ' οιονδήποτε τρόπο, έστω και δωρεάν, ανταλλάσσει, μεταφέρει, χρησιμοποιεί ή διαφημίζει μέσα στη χώρα φυτοπροστατευτικό προϊόν, για το οποίο δεν έχει χορηγηθεί άδεια διάθεσης στην αγορά ή η άδεια διάθεσης στην αγορά τού έχει ανακληθεί ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια παράλληλου εμπορίου ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια πειραματισμού, τιμωρείται με πρόστιμο από χίλια (1.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Τα εν λόγω φυτοπροστατευτικά προϊόντα δεσμεύονται και επανεξάγονται στη χώρα προέλευσης προκειμένου για χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή επιστρέφονται στο κράτος – μέλος αποστολής, προκειμένου για χώρες της Ε.Ε. ή καταστρέφονται. Οι δαπάνες βαρύνουν εξ ολοκλήρου τον κάτοχο των κατασχεθέντων προϊόντων. Για την ίδια παράβαση σύμφωνα με το άρθρο 10, παρ. 3 του ν.4036/2012 προβλέπονται επιπλέον ποινικές κυρώσεις και συγκεκριμένα φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος.*

Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δίδει το ελεγκτικό κλιμάκιο στη διερεύνηση της προμήθειας των εν λόγω σκευασμάτων. Είναι προφανές ότι ο στόχος του ελέγχου είναι να εντοπίσει ποιος εισήγαγε τα παράνομα φυτοπροστατευτικά προϊόντα και όχι να περιοριστεί στον έναν από τους παραγωγούς που τα προμηθεύτηκε και στον οποίο εντοπίστηκαν. Μη ύπαρξη τιμολογίων στοιχειοθετεί φορολογική παράβαση και άρνηση επίδειξης και χορήγησης των τιμολογίων συνιστά παρακώλυση ελέγχου.

Τα μη εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα δεσμεύονται και επανεξάγονται στη χώρα προέλευσης προκειμένου για χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή επιστρέφονται στο κράτος

μέλος αποστολής, προκειμένου για χώρες της Ε.Ε. ή καταστρέφονται, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν.4036/2012. Οι δαπάνες βαρύνουν εξ ολοκλήρου τον κάτοχο των κατασχεθέντων προϊόντων.

Αν ο κάτοχος των δεσμευθέντων φυτοπροστατευτικών προϊόντων αρνείται να τα καταστρέψει, να τα επανεξάγει ή να τα προωθήσει στη χώρα αποστολής, αυτό πραγματοποιείται από την Αρμόδια Αρχή σε συνεργασία με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες.

4.3.3. Διαχείριση ληγμένων, μη εγκεκριμένων και με φθορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Είναι σύνηθες να τίθενται στην κεντρική υπηρεσία ερωτήματα σχετικά με τη διαχείριση των ληγμένων, μη εγκεκριμένων και με φθορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Τα ληγμένα γεωργικά φάρμακα θεωρούνται επικίνδυνα απόβλητα (κωδικός 02 01 08 του Παραρτήματος Ι της Κ.Υ.Α. με αριθ. ΗΠ 135881725/2006). Για τη διαχείρισή τους εφαρμόζεται η παρακάτω νομοθεσία:

(α) Η Κ.Υ.Α. με αριθ. ΗΠ 135881725/2006 (ΦΕΚ 383 Β) «Μέτρα όροι και περιορισμοί για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ ...»)

(β) Η Κ.Υ.Α. με αριθ. ΗΠ 2494411159/2006 (ΦΕΚ 791 Β) «Έγκριση Γενικών Τεχνικών Προδιαγραφών για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σύμφωνα με το άρθρο 5 (παρ. Β) της υπ' αριθμ. 135881725 ΚΥΑ «Μέτρα όροι και περιορισμοί για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων κ.λπ.» (Β'383) και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του άρθρου 7 (παρ.1) της οδηγίας 91/156/ΕΚ του Συμβουλίου της 18ης Μαρτίου 1991».

(γ) Η Κ.Υ.Α. με αριθ. 8668/2007 «Έγκριση Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 5 της υπ' αρ. 135881725 ΚΥΑ...» (ΦΕΚ 287 Β)

Η πρώτη σκέψη θα πρέπει να είναι πάντα η πρόληψη, δηλαδή οι δραστηριότητες και ο τρόπος λειτουργίας του παραγωγού χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων να συμβάλλουν στην ελαχιστοποίηση των ακατάλληλων φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Ο καλύτερος τρόπος για να επιτευχθεί ο συγκεκριμένος στόχος είναι ο παραγωγός να προμηθεύεται αποκλειστικά και μόνον την ποσότητα που πρόκειται να χρησιμοποιήσει στον επόμενο ψεκασμό φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Έτσι, ο παραγωγός εξοικονομεί χρήματα που άλλως θα δαπανώνταν για σκευάσματα που δεν χρησιμοποιήθηκαν, μειώνεται μειώνονται τα έξοδα που καταβάλλει ο παραγωγός .

Η διαχείριση των ακατάλληλων φυτοπροστατευτικών προϊόντων γίνεται ως επικίνδυνα απόβλητα από εταιρείες που έχουν αδειοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής με άδεια συλλογής μεταφοράς επικινδύνων αποβλήτων, που τους επιτρέπει να δραστηριοποιούνται πανελλαδικώς .Το κόστος για τη διαχείριση των σκευασμάτων αυτών βαρύνει το κάτοχό τους.

Η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής ως Συντονιστική Εθνική Αρχή προτίθεται να διερευνήσει κάθε δυνατότητα για τη βελτίωση της διαχείρισης των επικινδύνων αποβλήτων.

4.3.4. Διαχείριση κενών συσκευασίας των φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Η καθιέρωση οριζόντιων οδηγιών για τη διαχείριση των κενών συσκευασίας των φυτοπροστατευτικών προϊόντων αποτελεί μέρος του Εθνικού Σχεδίου Δράσης.

Παρόλα αυτά στις ετικέτες των φυτοπροστατευτικών προϊόντων υφίστανται η ένδειξη:

Οδηγίες για την ασφαλή απόσυρση του φυτοπροστατευτικού προϊόντος και της συσκευασίας:

Τα κενά μέσα συσκευασίας (φιάλες/δοχεία) ξεπλένονται υπό πίεση με ειδικό μηχανισμό ή γίνεται τριπλό ξέπλυμα (τα νερά του ξεπλύματος τα ρίχνουμε στο ψεκαστικό υγρό) και αφού τρυπηθούν προηγουμένως για τη διασφάλιση της μη περαιτέρω χρήσης, εναποτίθενται σε σημεία συλλογής, για ανακύκλωση ή ανάκτηση ενέργειας

Οι παραγωγοί – χρήστες των φυτοπροστατευτικών προϊόντων οφείλουν να τηρούν τα οριζόμενα επί της συσκευασίας και ως εκ τούτου να ακολουθούν την ανωτέρω πρακτική. Μη τήρηση των ανωτέρω οδηγιών, όπως για παράδειγμα:

- ❖ Απόρριψη χωρίς ξέπλυμα των κενών συσκευασίας
- ❖ Κάψιμο των κενών συσκευασίας

επιφέρει τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται σύμφωνα με το άρθρο 45, παρ. 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8) «σε όποιον χρησιμοποιεί γεωργικά φάρμακα χωρίς να τηρεί τα αναγραφόμενα στη συσκευασία ή την ετικέτα τους, επιβάλλεται πρόστιμο από τριακόσια (300) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ» και μάλιστα με το επιβαρυντικό στοιχείο της επικινδυνότητας προς το περιβάλλον.

Ορθή πρακτική είναι το τριπλό ξέπλυμα να γίνεται ΑΜΕΣΩΣ μετά τη χρήση της συσκευασίας του φυτοπροστατευτικού προϊόντος.

4.3.5. Εντοπισμός άλλων παραβάσεων (μη κανονική συσκευασία φυτοπροστατευτικών προϊόντων) κατά τη διάρκεια ελέγχου στην αποθήκη του παραγωγού.

Είναι πιθανόν κατά τη διάρκεια ελέγχου στην αποθήκη ενός παραγωγού να εντοπιστούν άλλες παραβάσεις που δεν αφορούν τη δραστηριότητα του ελεγχόμενου παραγωγού, όπως μη κανονική συσκευασία φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Τα ευρήματα αυτά δεν είναι απαραίτητο να καταγραφούν στην Έκθεση Ελέγχου του παραγωγού χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων εκτός αν συνδέονται με αιτιατή σχέση με διαπιστωθείσες ή υπό διερεύνηση παραβάσεις του ελεγχόμενου παραγωγού. Για παράδειγμα αν στην ετικέτα ενός φυτοπροστατευτικού προϊόντος αναγράφεται εσφαλμένα μία καλλιέργεια για την οποία το έχει προμηθευτεί ο παραγωγός αυτό αναγράφεται στην Έκθεση Ελέγχου.

Στις περιπτώσεις αυτές λαμβάνονται φωτογραφίες των σκευασμάτων στις οποίες αποτυπώνεται η διαπιστωθείσα παράβαση και ακολούθως ελέγχονται μετά από ειδική εντολή ελέγχου σε καταστήματα εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Ειδική προσοχή πρέπει να δίδεται στις περιπτώσεις που η ετικέτα του φυτοπροστατευτικού προϊόντος μπορεί να έχει υποστεί εσκεμμένη φθορά από τον ίδιο τον ελεγχόμενο, όπως για παράδειγμα προφανή σβήσιμο της ημερομηνίας λήξης του σκευάσματος. Στην περίπτωση αυτή, ελέγχεται ο παραγωγός για κατοχή μη εγκεκριμένου σκευάσματος αφού με τις ενέργειές του έχει αλλοιώσει τα χαρακτηριστικά του σκευάσματος.

Εντοπισμός άλλων παραβάσεων δεν θεωρείται η προφορική αναφορά του ελεγχόμενου παραγωγού. Αν όμως προχωρήσει σε έγγραφη καταγγελία κάποιας παράνομης δραστηριότητας μετά τον έλεγχο, ή επιθυμεί να αποδώσει την ευθύνη κάποιων ευρημάτων σε έτερο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και να αποτυπωθεί αυτό ενυπόγραφα στην Έκθεση Ελέγχου, τότε απαιτεί η άμεση διενέργεια απροειδοποίητου ελέγχου στον νεοφανή εμπλεκόμενο.

4.3.6. Οξεία δηλητηρίαση. Διατήρηση αντιδότων για χρήση σε περίπτωση οξείας δηλητηρίασης.

Η οξεία δηλητηρίαση από φυτοπροστατευτικά προϊόντα μπορεί να αποβεί θανατηφόρα για τον παθόντα, συνεπώς πρέπει στην αποθήκη των φυτοπροστατευτικών προϊόντων :

- ✓ Η πόρτα να είναι πάντα κλειδωμένη και να μην υφίσταται πρόσβαση σε μικρά παιδιά ή σε άτομα που δεν σχετίζονται με την επαγγελματική χρήση τους.
- ✓ Να υφίσταται η ένδειξη «ΠΡΟΣΟΧΗ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ» για να αποφεύγεται η παραμικρή σύγχυση με άλλα σκευάσματα.
- ✓ Να υφίσταται με ευμεγέθη γράμματα η ένδειξη «ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΝ: 210-77.93.77»

Σε περίπτωση ατυχήματος, η κρισιμότερη ενέργεια είναι η άμεση αναζήτηση ιατρικής βοήθειας έχοντας μπροστά μας την ετικέτα του φυτοπροστατευτικού προϊόντος που προκάλεσε τη δηλητηρίαση. Εφόσον είναι δυνατόν, άμεσα πρέπει να μεταφέρεται ο παθόντας στο νοσοκομείο μαζί με την ετικέτα του φυτοπροστατευτικού προϊόντος που προκάλεσε τη δηλητηρίαση.

Η χρήση αντίδοτων από μη εξειδικευμένο προσωπικό χωρίς ιατρική συμβουλή ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ. Χαρακτηριστικά τονίζεται ότι αν θεωρήσουμε λανθασμένα ότι υφίσταται δηλητηρίαση από οργανοφωσφορικό φυτοπροστατευτικό προϊόν (chlorpyrifos) και χορηγήσουμε ατροπίνη, τότε θα προκαλέσουμε επιπλέον δηλητηρίαση από ατροπίνη (ατροπινισμός) στον παθόντα με πιθανά μοιραία αποτελέσματα στην υγεία του. Μόνον ο γιατρός στο νοσοκομείο ή σε τηλεφωνική επικοινωνία με το νοσοκομείο ή το κέντρο δηλητηριάσεων μπορεί να συστήσει την βέλτιστη θεραπευτική αγωγή.

Συνιστάται να υπάρχει άμεσα διαθέσιμο και ευδιάκριτο το τηλέφωνο του Κέντρου Δηλητηριάσεων 210-77.93.777 (πχ. ανηρημένα ταμπέλα στο χώρο αποθήκευσης) ή του πλησιέστερου νοσοκομείου και διαθέσιμη πηγή νερού για χρήση σε περίπτωση ατυχήματος

4.3.7. Παροχή τεχνικών συμβουλών

Ο γενικός κανόνας είναι ότι ο ελεγκτής δεν πρέπει να παρέχει συμβουλές κατά τη διάρκεια του ελέγχου αλλά μόνον μετά την ολοκλήρωσή του. Σκοπός είναι να μην υφίσταται σύγχυση στον ελεγχόμενο για την ελεγκτική διαδικασία και τις συνέπειες των διαπιστώσεων αυτής αλλά και για την οικονομία του χρόνου.

4.3.8. Τεκμηρίωση παράβασης:

Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης απαιτείται η λήψη συγκεκριμένων αντικειμενικών στοιχείων που τεκμηριώνουν τη διαπιστωθείσα παράβαση στο μέτρο των αναγκών του ελέγχου.

Τα αντικειμενικά στοιχεία μπορεί να είναι λήψη φωτογραφιών, δειγμάτων μη εγκεκριμένων ή ληγμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων κλπ. Τα αντικειμενικά στοιχεία που συλλέγονται αναφέρονται στην έκθεση ελέγχου.

4.3.9. Έκθεση ελέγχου

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου απαιτείται η σύνταξη της έκθεσης ελέγχου και η επίδοση αντιγράφου αυτής στον ελεγχόμενο.

4.3.10. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου

Το ελεγκτικό κλιμάκιο απαιτείται να έχει μαζί του:

- Την ισχύουσα νομοθεσία και την εντολή ελέγχου.
- Κενά έντυπα ελέγχου και κενά έντυπα έκθεσης ελέγχου.
- Κενές κόλλες Α4 για τυχόν αναγραφή σημειώσεων ή προσθήκη στοιχείων στα ανωτέρω έντυπα.
- Φωτογραφική μηχανή και συσκευή GPS.
- Εφόσον γνωρίζει τις δραστικές ουσίες που χρησιμοποιούνται στην περιοχή, πρόσφατη εκτύπωση από τη βάση δεδομένων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων των εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων για τη συγκεκριμένες δραστικές ουσίες.

4.3.10. Ολοκλήρωση ελέγχου

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου και πέραν της απαιτούμενης επίδοσης της Έκθεσης Ελέγχου, το ελεγκτικό κλιμάκιο ενημερώνει συνοπτικά τον ελεγχόμενο για τα αποτελέσματα του ελέγχου. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης, ο ελεγχόμενος ενημερώνεται για τις ενέργειες που θα ακολουθήσουν.

4.4. Έλεγχος προετοιμασίας ψεκαστικού διαλύματος και εφαρμογής φυτοπροστατευτικού προϊόντος

Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο έλεγχος της προετοιμασίας του ψεκαστικού διαλύματος και της εφαρμογής του φυτοπροστατευτικού προϊόντος. Είναι το τελικό στάδιο της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και απαιτείται να ελεγχθούν επιγραμματικά τα παρακάτω:

- ✓ Αν το φυτοπροστατευτικό προϊόν είναι εγκεκριμένο και κατάλληλο για το σκοπό που εφαρμόζεται;
- ✓ Αν τηρούνται τα αναγραφόμενα στη συσκευασία του, ως προς τη δοσολογία, το χρόνο ψεκασμού, ο όγκος του ψεκαστικού διαλύματος, το μεσοδιάστημα ψεκασμών, την τελευταία εφαρμογή πριν τη συγκομιδή, την απόσταση από επιφανειακά και υπόγεια ύδατα, τον τρόπο προετοιμασίας του ψεκαστικού διαλύματος κ.α.;
- ✓ Αν χρησιμοποιούνται τα κατάλληλα μέσα προστασίας (μάσκα, γάντια, μπότες κ.α.);
- ✓ Αν τα κενά συσκευασίας συλλέγονται και διαχειρίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα επί της συσκευασίας τους;
- ✓ Αν λαμβάνονται μέτρα για την ελαχιστοποίηση της περίσσειας του ψεκαστικού διαλύματος;
- ✓ Αν ανταποκρίνονται στις καταγραφές η δοσολογία εφαρμογής (περιλαμβανομένων κατά περίπτωση α) της συγκέντρωσης του σκευάσματος και β) του όγκου του ψεκαστικού διαλύματος ανά στρέμμα)
- ✓ Η διασπορά του ψεκαστικού υγρού (drift).
- ✓ Τα μέσα δοσομέτρησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 45, παρ. 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8) «σε όποιον χρησιμοποιεί γεωργικά φάρμακα χωρίς να τηρεί τα αναγραφόμενα στη συσκευασία ή την ετικέτα τους, επιβάλλεται πρόστιμο από τριακόσια (300) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ»

Είναι απολύτως απαραίτητα η καταγραφή της θέσης ελέγχου με συσκευή GPS (Global Positioning System), καθώς μόνον με τον τρόπο αυτό είναι δυνατόν να ελεγχθεί αν πλησίον της περιοχής ψεκασμού υφίστανται επιφανειακά ή υπόγεια ύδατα ή περισσότερες πληροφορίες που απαιτούν επιπλέον διερεύνηση από το γραφείο του ελεγκτή.

GPS (Global Positioning System): Δορυφορικό σύστημα προσδιορισμού θέσης. Με τις συντεταγμένες (GPS coordinates) του συγκεκριμένου συστήματος προσδιορίζεται χωρίς καμία αμφιβολία η θέση ελέγχου. Μηχανήματα GPS (Garmin) έχουν προμηθευτεί οι αρμόδιες ελεγκτικές αρχές για τις ανάγκες του ΟΣΔΕ και χρησιμοποιούνται για τις επισκοπήσεις στους φυτοϋγειονομικούς ελέγχους. Η μέτρηση μπορεί να γίνεται είτε παρουσία του ελεγχόμενου (όπως στην περίπτωση ελέγχου αποθήκης), είτε απουσία του (όπως μπορεί να συμβεί κατά τη δειγματοληψία φυτικών ιστών ή εδάφους σε ένα χωράφι).

Ο έλεγχος της προετοιμασίας του ψεκαστικού διαλύματος και της εφαρμογής του φυτοπροστατευτικού προϊόντος περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στο αντίστοιχο έντυπο ελέγχου: **“Έντυπο ελέγχου ετοιμασίας ψεκαστικού διαλύματος & εφαρμογής φπ”** (Βλέπε Παράρτημα Εντύπων παρούσας απόφασης).

Έχει πολλάκις ακουστεί η άποψη ότι καθώς οι ενέργειες του παραγωγού – χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων γίνονται υπό τον έλεγχο του ελεγκτικού κλιμακίου δεν υπάρχει πιθανότητα ο παραγωγός να προβεί σε παράβαση της νομοθεσίας. Ο αντίλογος στην άποψη αυτή είναι ότι αν ο παραγωγός εφαρμόζει την ισχύουσα νομοθεσία πάντα δεν θα έχει κανένα πρόβλημα να το επαναλάβει κατά τον έλεγχο. Αν όμως συμβαίνει το αντίθετο, είναι εξαιρετικά δύσκολο να στήσει μια «παράσταση» τήρησης της νομοθεσίας και ορθής προετοιμασίας του ψεκαστικού διαλύματος και εφαρμογής του φυτοπροστατευτικού προϊόντος. Στην περίπτωση αυτή του «ελέγχου με επίδειξη» πρέπει να διασφαλίζεται ότι η επίδειξη δεν θα υποβαθμιστεί σε απλή συνέντευξη. Οι συνέπειες από την μη τήρηση της νομοθεσίας κατά την προετοιμασία του ψεκαστικού διαλύματος και την εφαρμογή του φυτοπροστατευτικού προϊόντος μπορεί να είναι ιδιαίτερα αρνητικές για την υγεία του χρήστη, για το περιβάλλον, για την αποτελεσματικότητα του

σκευάσματος και κυρίως για την ασφάλεια των καταναλωτών όπου θα εφαρμοστούν τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 18, παρ. 1 του ν.4036/2012, θεσπίζονται εθνικά σχέδια δράσης για τον καθορισμό των ποσοτικών και άλλων στόχων, μέτρων και χρονοδιαγραμμάτων τους για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων από τη χρήση των γεωργικών φαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον και για να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και την εισαγωγή ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας καθώς και εναλλακτικών προσεγγίσεων ή τεχνικών προκειμένου να μειωθεί η εξάρτηση από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων. Σύμφωνα με το άρθρο 32, παρ. 1 του ν.4036/2012: «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης θεσπίζεται Εθνικό Σχέδιο Δράσης με στόχο την εφαρμογή της Οδηγίας 2009/128/ΕΚ και την προστασία του ανθρώπου και του περιβάλλοντος». Σύμφωνα με το άρθρο 27, παρ. 1 του ν.4036/2012: «η ΣΕΑ διασφαλίζει τη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων ώστε οι ακόλουθες εργασίες (μεταξύ των οποίων είναι και η αποθήκευση) από επαγγελματίες χρήστες, και ενδεχομένως από διανομείς, να μην θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του ανθρώπου ή του περιβάλλοντος». Σύμφωνα με το άρθρο 42, παρ. 2 του ν.4036/2012: «Στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης του άρθρου 32 ενσωματώνονται διαδικασίες ευαισθητοποίησης και τήρησης των υποχρεώσεων των χρηστών καθώς επίσης και των δεσμεύσεων των διανομένων ειδικά σε ζητήματα ασφαλούς αποθήκευσης και απόσυρσης.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) δεν έχει ακόμη εκδοθεί. Η μη συμμόρφωση με τα οριζόμενα στο ΕΣΔ επιφέρει τις κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 45, παρ. 2 του ν.4036/2012.

4.4.1. Τεκμηρίωση παράβασης

Στο συγκεκριμένο έλεγχο για την τεκμηρίωση παράβασης είναι και τη λήψη συγκεκριμένων αντικειμενικών στοιχείων είναι πιθανόν να απαιτείται η λήψη φωτογραφιών ή δείγματος ψεκαστικού διαλύματος αλλά είναι εξίσου πιθανόν να αρκεί η καταγραφή των ενεργειών του ελεγχόμενου παραγωγού – χρήστη φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Τα αντικειμενικά στοιχεία που συλλέγονται αναφέρονται στην έκθεση ελέγχου.

4.4.2. Έκθεση ελέγχου

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου απαιτείται η σύνταξη της έκθεσης ελέγχου και η επίδοση αντιγράφου αυτής στον ελεγχόμενο.

4.4.4. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου

Το ελεγκτικό κλιμάκιο απαιτείται να έχει μαζί του:

- Την ισχύουσα νομοθεσία και την εντολή ελέγχου
- Κενά έντυπα ελέγχου και κενό έντυπο έκθεσης ελέγχου
- Φωτογραφική μηχανή και συσκευή GPS
- Κενές κόλλες Α4 για τυχόν αναγραφή σημειώσεων ή προσθήκη στοιχείων στα ανωτέρω έντυπα
- Κενά δοχεία που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για τη λήψη δείγματος του ψεκαστικού διαλύματος.

4.4.4. Ολοκλήρωση ελέγχου

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου και πέραν της απαιτούμενης επίδοσης της Έκθεσης Ελέγχου, το ελεγκτικό κλιμάκιο ενημερώνει συνοπτικά τον ελεγχόμενο για τα αποτελέσματα του ελέγχου. Εάν δεν παρευρίσκεται στη δειγματοληψία ο ελεγχόμενος λαμβάνεται μέριμνα να ενημερωθεί εγγράφως μόλις εντοπιστεί. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης, ο ελεγχόμενος ενημερώνεται για τις ενέργειες που θα ακολουθήσουν.

4.5. Έλεγχος χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω δειγματοληψίας και ελέγχου υπολειμμάτων του φυτοπροστατευτικού προϊόντος σε φύλλα και τμήματα φυτών

Ένα σημαντικό εργαλείο ελέγχου της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων είναι η δειγματοληψία φύλλων και τμημάτων των φυτών και η αποστολή τους σε επίσημο εργαστήριο ελέγχου υπολειμμάτων. Από τα ανιχνευθέντα υπολείμματα εξάγει κανείς συμπεράσματα σχετικά με τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Το ελεγκτικό κλιμάκιο επισκέπτεται την καλλιέργεια σε οποιοδήποτε στάδιο ανάπτυξής της και λαμβάνει δείγματα φύλλων ή βλαστών ή ανθέων ή μικτού δείγματος από διάφορα φυτά και κυρίως από το κέντρο του χωραφιού έτσι ώστε να ελαχιστοποιείται η πιθανότητα ανίχνευσης υπολειμμάτων που προέρχονται από ψεκάσμο γειτονικών καλλιεργειών. Τα φύλλα δεν πρέπει να είναι ιδιαίτερα νεαρά, έτσι ώστε να υφίσταται πιθανότητα να φέρουν επί της επιφανείας τους υπολείμματα παλαιότερων ψεκασμών φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Το είδος και η ποσότητα του δείγματος ανά περίπτωση εξετάζεται σε συνεννόηση με το αρμόδιο Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η ταυτοποίηση του χωραφιού με τον χρήστη των φυτοπροστατευτικών προϊόντων είτε μέσω έγγραφης αποδοχής του χρήστη για το χωράφι είτε μέσω καταγραφής των συντεταγμένων Χ και Ψ με σύστημα GPS.

Η δειγματοληψία φύλλων και ιστών και η εργαστηριακή ανάλυση υπολειμμάτων είναι ένα ειδικό εργαλείο ελέγχου συγκεκριμένων υποθέσεων υπό την έννοια των ερωτημάτων. Για παράδειγμα για τον έλεγχο τυχόν χρήσης μη εγκεκριμένων στη χώρα μας φυτοπροστατευτικών ουσιών.

Για τη βέλτιστη αποτελεσματικότητα της μεθόδου, η επιλογή της χρονικής στιγμής διενέργειας της δειγματοληψίας μπορεί να επηρεάσει σε ιδιαίτερα υψηλό βαθμό την αποτελεσματικότητα της μεθόδου. Τυχόν πολύ πρώιμη δειγματοληψία δεν θα καταστήσει δυνατό τον εντοπισμό μεταγενέστερων ψεκασμών και τυχόν πολύ όψιμη δειγματοληψία θέτει σε κίνδυνο την ανίχνευση ουσιών (με την πάροδο του χρόνου, διασπώνται οι δραστικές ουσίες) και την έγκαιρη λήψη μέτρων από τις ελεγκτικές αρχές.

Όπου προγραμματίζεται να διενεργηθούν τυχαιές δειγματοληψίες φύλλων ή τμημάτων των φυτών και αποστολής τους σε επίσημο εργαστήριο ελέγχου υπολειμμάτων, καλόν είναι στην αρχή της περιόδου να προαναγγέλλεται η πρόθεση της ελεγκτικής αρχής με δελτία τύπου, χωρίς φυσικά επ' ουδενί να διευκρινίζεται σε ποιους παραγωγούς ή σε ποιες περιοχές θα διενεργηθούν δειγματοληψίες.

4.5.1. Διαδικασία δειγματοληψίας

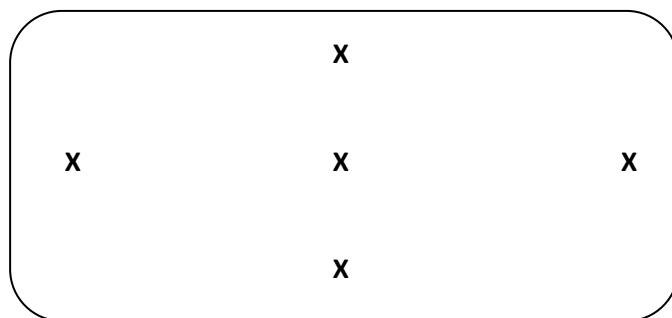
Αν η ελεγκτική αρχή γνωρίζει με βεβαιότητα το χωράφι του παραγωγού, δεν απαιτείται καμία ειδοποίηση του παραγωγού και μεταβαίνει άμεσα στο χωράφι. Η παρουσία του ελεγχόμενου παραγωγού δεν είναι απαραίτητη για τη διενέργεια του ελέγχου.

Αν δεν το γνωρίζει με βεβαιότητα, το ελεγκτικό κλιμάκιο ενημερώνει τον ελεγχόμενο παραγωγό την προηγούμενη ημέρα για τη δειγματοληψία που πρόκειται να γίνει και τον καλεί την επόμενη να της υποδείξει το χωράφι του. Αν ο παραγωγός αρνηθεί ή κωλυσιεργεί, καλείται άμεσα και το αργότερο μέσα σε τρεις (3) ημέρες εγγράφως να υποδείξει το χωράφι του. Σε περίπτωση άρνησης ή κωλυσιεργίας ή παροχής ψευδών στοιχείων για το χωράφι του εφαρμόζεται άμεσα η ισχύουσα νομοθεσία και συγκεκριμένα τα οριζόμενα στο άρθρο 9 παρ. 16 του ν.4036/2012.

Σύμφωνα με το άρθρο 9, παρ. 12 του ν.4036/2012, «όποιος αρνείται ή παρακωλύει καθ' οιονδήποτε τρόπο τη διενέργεια των ελέγχων από τα εξουσιοδοτημένα ελεγκτικά όργανα ή αρνείται την παροχή στοιχείων και πληροφοριών ή παρέχει ψευδή στοιχεία και πληροφορίες ή αποκρύπτει στοιχεία και πληροφορίες τιμωρείται με πρόστιμο από χίλια (1000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ».

Λαμβάνονται δείγματα φυτικών ιστών από την καλλιέργεια από τέσσερα (4) περιμετρικά σημεία και από το κέντρο του χωραφιού σε αναλογία 80:20. Δηλαδή 20% των φυτικών ιστών από κάθε μία από τις πλευρές

του χωραφιού περιμετρικά και 20% από το κέντρο του χωραφιού. Σχηματικά οι θέσεις δειγματοληψίας είναι οι εξής:

Σε κάθε θέση δειγματοληψίας, η επιλογή των φυτικών ιστών είναι τυχαία. Απαγορεύεται οποιαδήποτε παρέμβαση παραγωγού ή τρίτου στην επιλογή των φυτικών ιστών. Τα δείγματα τοποθετούνται σε ειδική σακούλα που σφραγίζεται παρουσία του ενδιαφερόμενου παραγωγού εφόσον είναι παρών.

Στη δειγματοληψία φύλλων ή φυτικών ιστών απαιτείται βεβαιότητα για τον κάτοχο της καλλιέργειας του χωραφιού. Για το λόγο αυτό είτε βεβαιώνεται από παριστάμενο στη δειγματοληψία κάτοχο της καλλιέργειας του χωραφιού είτε εν απουσία του λαμβάνονται οι συντεταγμένες με συσκευή GPS (GPS coordinates) για να μην υφίσταται καμία αμφιβολία (βλέπε απαιτούμενα μέσα ελέγχου για τον τρόπο μέτρησης και λήψης συντεταγμένες).

Συμπληρώνεται πρακτικό δειγματοληψίας, σύμφωνα με το συνημμένο στο Παράρτημα Εντύπων της παρούσας απόφασης ("**Πρακτικό δειγματοληψίας φυτικών ιστών**") και αποστέλλεται το δείγμα άμεσα στο εργαστήριο ελέγχου υπολειμμάτων.

4.5.2. Προτερήματα μεθόδου

Η συγκεκριμένη μέθοδος, ως εργαλείο ελέγχου, παρουσιάζει τα παρακάτω πλεονεκτήματα:

- ✓ Αυξημένο βαθμό ευκολίας. Το ελεγκτικό κλιμάκιο ασκεί την ελεγκτική δραστηριότητα απλώς λαμβάνοντας τα δείγματα και με τον τρόπο αυτό την ίδια ημέρα μπορεί να λάβει δείγματα από διάφορους παραγωγούς.
- ✓ Αντικειμενικότητα ελέγχου. Τα εργαστηριακά αποτελέσματα αποτυπώνουν χωρίς αμφιβολία την «ιστορία» της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην καλλιέργεια.
- ✓ Δυνατότητα διερεύνησης καταγγελιών για χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων κοντά σε κατοικημένες περιοχές κλπ., ή χρήσης απαγορευμένων στην Ε.Ε. φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
- ✓ Διενέργεια εργαστηριακών αναλύσεων υπολειμμάτων και σε καλλιέργειες όπου δεν ορίζονται MRLs, όπως είναι για παράδειγμα το βαμβάκι
- ✓ Δυνατότητα πρώιμης γνώσης παραβάσεων και πρόληψης απελευθέρωσης φυτικών προϊόντων στην αγορά με υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων ανώτερων των ανώτατων επιτρεπτών ορίων.

4.5.3. Αδύνατα σημεία μεθόδου

Όπως όλες οι μέθοδοι, υφίστανται αδύνατα σημεία που πρέπει να είναι σε γνώση του ελεγκτή. Αυτά είναι:

- ✓ Μεταγενέστερη της δειγματοληψίας ψεκασμοί δεν ελέγχονται.
- ✓ Από τις δραστικές ουσίες που ανιχνεύονται, δεν μπορούμε να ελέγξουμε αν τα χρησιμοποιηθέντα σκευάσματά τους είχαν έγκριση κυκλοφορίας ή ήταν προϊόντα παράνομων εισαγωγών.
- ✓ Υφίστανται σκευάσματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων, όπως οι ορμόνες και τα αντιβιοτικά που δεν αφήνουν ανιχνεύσιμα υπολείμματα. Επίσης, τα περισσότερα ζιζανιοκτόνα που χρησιμοποιούνται προσπαρτικά ή προφυτρωτικά δεν αναμένεται να προκαλέσουν ανιχνεύσιμα υπολείμματα στην καλλιέργεια.

- ✓ Δεν υφίστανται ανώτατα επιτρεπτά υπολείμματα, σε αντίθεση με την περίπτωση των συγκομισθέντων καρπών με τα ανώτατα επιτρεπτά υπολείμματα (MRLs) να ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 396/2005. Όμως, στην περίπτωση όπου το δείγμα των φυτικών ιστών (φύλλων κλπ) λαμβάνεται κοντά στη συγκομιδή της καλλιέργειας και τα ανιχνευθέντα υπολείμματα υπερβαίνουν σημαντικά τα αντίστοιχα MRLs στη συγκομισθείσα παραγωγή, τότε πρέπει να ληφθεί επιπλέον δείγμα όταν γίνει η συγκομιδή και να εξεταστεί εργαστηριακά, έτσι ώστε να αποκλειστεί η πιθανότητα διάθεσης στην αγορά προϊόντων με φυτοφάρμακα σε συγκεντρώσεις που υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια.

4.5.4. Αξιολόγηση αποτελεσμάτων

Μετά τη δειγματοληψία και την αποστολή του δείγματος στο Εργαστήριο Ελέγχου Υπολειμμάτων Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων, πρέπει να διενεργηθεί αξιολόγηση της έκθεσης αποτελεσμάτων του εργαστηρίου. Η αξιολόγηση διενεργείται τόσο από την αρμόδια ελεγκτική αρχή που έστειλε το δείγμα στο εργαστήριο, όσο και από τη Συντονιστική Εθνική Αρχή στην οποία κοινοποιούνται τα αποτελέσματα των εργαστηριακών αναλύσεων.

- ✚ Αν εντοπίζονται σε σημαντικές συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικές ουσίες μη εγκεκριμένες στη χώρα μας, ο χρήστης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων ελέγχεται για χρήση μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
- ✚ Αν εντοπίζονται σε σημαντικές συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικές ουσίες εγκεκριμένες στη χώρα μας αλλά όχι για χρήση στη συγκεκριμένη καλλιέργεια, ο χρήστης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων ελέγχεται για χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων χωρίς να τηρηθούν τα επί της συσκευασίας τους αναγραφόμενα.
- ✚ Αν εντοπίζονται σε σημαντικές συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικές ουσίες εγκεκριμένες στη χώρα μας και για χρήση στη συγκεκριμένη καλλιέργεια, γίνεται αξιολόγηση αν το ύψος της συγκέντρωσης που ανιχνεύθηκε και συνεπώς ο χρόνος χρήσης του φυτοπροστατευτικού προϊόντος είναι σύμφωνος με τα οριζόμενα στην χορηγηθείσα άδεια διάθεσης στην αγορά. Ελέγχεται αν υφίσταται πιθανότητα υπέρβασης των ανώτατων επιτρεπτών ορίων (MRLs), όταν συγκομισθεί η καλλιέργεια και σε περίπτωση θετικής απάντησης δεσμεύεται ο παραγωγός να ζητήσει τη λήψη επίσημου δείγματος αφού συγκομίσει και μετά την εργαστηριακή ανάλυση υπολειμμάτων να διαθέσει την παραγωγή του στην αγορά.
- ✚ Αν εντοπίζονται μη σημαντικές συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικών ουσιών, μη εγκεκριμένων στη χώρα μας, ή εγκεκριμένων αλλά μη επιτρεπόμενων να χρησιμοποιούνται στην καλλιέργεια όπου ανιχνεύθηκαν, τότε πρέπει να διερευνηθεί αν η ανιχνευθείσα συγκέντρωση είναι αναμενόμενη με την παράνομη χρήση του φυτοπροστατευτικού προϊόντος.

Ως σημαντικές συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικών ουσιών θεωρούνται συγκεντρώσεις που δεν είναι μικρότερες από 0,01 mg/kg, εκτός εάν υφίστανται ειδικοί τεχνικοί λόγοι για μεγαλύτερες του 0,01 mg/kg τιμές (π.χ. αναλυτική ικανότητα μέτρησης μιας δραστικής κλπ).

4.5.5. Συνεργασία με Εργαστήριο Ελέγχου

Καθώς η δειγματοληψία φυτικών ιστών με σκοπό τον έλεγχο της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων αποτελεί ειδικό εργαλείο ελέγχου, η αρμόδια ελεγκτική αρχή οφείλει κατά το σχεδιασμό των ελέγχων και πριν την αποστολή κάθε δείγματος να έρχεται σε συνεννόηση με το αντίστοιχο Εργαστήριο Ελέγχου που θα εξετάσει το δείγμα. Σκοπός της επικοινωνίας είναι η διερεύνηση της τεχνικής επάρκειας και της διαθεσιμότητας πόρων αλλά και η παροχή πληροφοριών στην αρμόδια αρχή σχετικά με την απαιτούμενη ποσότητα δείγματος το είδος του δείγματος (φύλλα, βλαστοί, ολόκληρα φυτά κ.α.) και άλλες τεχνικές προδιαγραφές του δείγματος.

Το Εργαστήριο Ελέγχου οφείλει να απορρίπτει κάθε δείγμα που κατά την παραλαβή του στο εργαστήριο δεν είναι σε καλή κατάσταση.

4.5.6. Συνδυασμός με άλλα εργαλεία ελέγχου

Η δειγματοληψία φύλλων και ιστών και η εργαστηριακή ανάλυση υπολειμμάτων μπορεί άνετα να συνδυαστεί με άλλα εργαλεία ελέγχου με σκοπό τον εντοπισμό και την τεκμηρίωση παραβάσεων.

Ένα παράδειγμα είναι να διερευνηθεί αν οι καταγραφές χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων του παραγωγού είναι σύμφωνες με τις πραγματικές εφαρμογές που έχει διενεργήσει. Τυχόν ανίχνευση ουσιών που δεν έχουν καταγραφεί καταδεικνύει την ελλειμματική καταγραφή των εφαρμογών.

Άλλο παράδειγμα είναι η ηλεκτρονική καταγραφή των πωλήσεων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Από αυτή μπορεί να προκύψει η προμήθεια φυτοπροστατευτικών προϊόντων από επαγγελματία χρήστη δηλώνοντας καλλιέργειες που είτε δεν καλλιεργεί είτε το μέγεθός τους δεν δικαιολογεί την προμηθευθείσα ποσότητα φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Αντιστρόφως, αν ανιχνεύονται μη εγκεκριμένες ουσίες και ο επαγγελματίας χρήστης έχει σταθερή συνεργασία με ένα κατάστημα πώλησης φυτοπροστατευτικών προϊόντων, δημιουργούνται εύλογες υποψίες ως προς το κατάστημα.

4.5.7. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου

Το ελεγκτικό κλιμάκιο απαιτείται να έχει μαζί του:

- Την ισχύουσα νομοθεσία και την εντολή ελέγχου
- Κενά έντυπα ελέγχου (πρακτικό δειγματοληψίας) και κενό έντυπο έκθεσης ελέγχου
- Φωτογραφική μηχανή και συσκευή GPS. Οι συντεταγμένες Χ και Υ (GPS coordinates) που λαμβάνονται είτε αφορούν το κέντρο του χωραφιού, είτε τις τέσσερις γωνίες που προσδιορίζουν την έκταση του χωραφιού, είτε ακόμη καλύτερα τα σημεία δειγματοληψίας. Σε κάθε περίπτωση καλόν είναι δίπλα στις αναγραφόμενες στο έντυπο συντεταγμένες να διευκρινίζεται τι αφορούν αυτές.
- Κενές κόλλες Α4 για τυχόν αναγραφή σημειώσεων ή προσθήκη στοιχείων στα ανωτέρω έντυπα.
- Σακούλες και υλικά σφραγίσματος που θα χρησιμοποιηθούν για τη δειγματοληψία.

4.5.8. Ολοκλήρωση ελέγχου

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου και πέραν της απαιτούμενης επίδοσης της Έκθεσης Ελέγχου, το ελεγκτικό κλιμάκιο ενημερώνει συνοπτικά τον ελεγχόμενο για τα αποτελέσματα του ελέγχου. Εάν δεν παρευρίσκεται στη δειγματοληψία ο ελεγχόμενος λαμβάνεται μέριμνα να ενημερωθεί εγγράφως μόλις εντοπιστεί. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης, ο ελεγχόμενος ενημερώνεται για τις ενέργειες που θα ακολουθήσουν.

GPS (Global Positioning System): Δορυφορικό σύστημα προσδιορισμού θέσης. Με τις συντεταγμένες (GPS coordinates) του συγκεκριμένου συστήματος προσδιορίζεται χωρίς καμία αμφιβολία η θέση ελέγχου. Μηχανήματα GPS (Garmin) έχουν προμηθευτεί οι αρμόδιες ελεγκτικές αρχές για τις ανάγκες του ΟΣΔΕ και χρησιμοποιούνται για τις επισκοπήσεις στους φυτοϋγειονομικούς ελέγχους. Η μέτρηση μπορεί να γίνεται είτε παρουσία του ελεγχόμενου (όπως στην περίπτωση ελέγχου αποθήκης), είτε απουσία του (όπως μπορεί να συμβεί κατά τη δειγματοληψία φυτικών ιστών ή εδάφους σε ένα χωράφι).

4.6. Έλεγχος χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω δειγματοληψίας και ελέγχου υπολειμμάτων του φυτοπροστατευτικού προϊόντος σε συγκομισθέντα προϊόντα φυτικής προέλευσης

Όπως είναι γνωστό με σκοπό τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας λαμβάνονται σύμφωνα με το πρόγραμμα υπολειμμάτων δείγματα φυτικών προϊόντων που έχουν συγκομισθεί και έχουν διατεθεί στην αγορά.

Στα συγκεκριμένα δείγματα πρωτίστως εξετάζεται αν οι ανιχνευθείσες συγκεντρώσεις υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια (MRLs), όπως αυτά ορίζονται με τον Κανονισμό (ΕΚ) 396/2005. Για την αξιολόγηση της υπέρβασης συγκρίνεται η τιμή της συγκέντρωσης του υπολείμματος, αφαιρουμένης της αβεβαιότητας της μέτρησης με την αντίστοιχη τιμή MRL. Εφόσον τεκμηριώνεται υπέρβαση, εφαρμόζεται άμεσα η διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 13, παρ. 6 του ν.4036/2012.

Σύμφωνα με το άρθρο 13, παρ.1 του ν.4036/2012, «σε όποιον **παράγει, εισάγει ή εξάγει φυτικά προϊόντα ή προϊόντα πρώτης μεταποίησης που φέρουν υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων υψηλότερα από τα ανώτατα επιτρεπτά όρια όπως αυτά ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ και τα φυτικά προϊόντα δεσμεύονται. Οι προκαλούμενες δαπάνες βαρύνουν τον υπεύθυνο για την παράβαση. Επόμενη διάθεση στην αγορά παρτίδας φυτικών προϊόντων ίδιας προέλευσης επιτρέπεται μόνον εφόσον προηγηθεί έλεγχος υπολειμμάτων από την αρμόδια αρχή και διαπιστωθεί ότι τα υπολείμματα δεν υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια όπως αυτά ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 396/2005. Αν διατεθούν προϊόντα στην αγορά πριν προηγηθεί επαναληπτικός έλεγχος υπολειμμάτων επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ».**

Στην περίπτωση που δεν υφίσταται υπέρβαση των ανώτατων επιτρεπτών υπολειμμάτων, ελέγχεται αν τα σκευάσματα που περιέχουν τις ανιχνευθείσες δραστικές ουσίες είναι εγκεκριμένα για χρήση στις καλλιέργειες από τις οποίες προέρχονται τα δείγματα. Αν τα σκευάσματα δεν επιτρέπονται να χρησιμοποιούνται στις αντίστοιχες καλλιέργειες και με δεδομένο ότι τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα μετά τη χρήση του ενδέχεται να αφήνουν υπολείμματα πάνω και μέσα στα φυτικά προϊόντα. Στην περίπτωση αυτή ο παραγωγός ελέγχεται για χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων χωρίς να τηρηθούν τα επί της συσκευασίας τους οριζόμενα και εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 45, παράγραφος 12 του ν.4036/2012.

Σύμφωνα με το άρθρο 45, παρ. 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8) «σε όποιον χρησιμοποιεί γεωργικά φάρμακα χωρίς να τηρεί τα αναγραφόμενα στη συσκευασία ή την ετικέτα τους, επιβάλλεται πρόστιμο από τριακόσια (300) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ»

Τέλος, στην περίπτωση που δεν υφίσταται υπέρβαση των ανώτατων επιτρεπτών υπολειμμάτων, ελέγχεται αν τα σκευάσματα που περιέχουν τις ανιχνευθείσες δραστικές ουσίες είναι εγκεκριμένα στη χώρα μας. Αν τα σκευάσματα αυτά δεν έχουν έγκριση κυκλοφορίας στη χώρα μας, ο παραγωγός ελέγχεται για χρήση μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων και εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 9, παράγραφος 16 του ν.4036/2012.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8): **όποιος εισάγει, παρασκευάζει προς εμπορία, εμπορεύεται, κατέχει, διαθέτει καθ' οιονδήποτε τρόπο, έστω και δωρεάν, ανταλλάσσει, μεταφέρει, χρησιμοποιεί ή διαφημίζει μέσα στη χώρα φυτοπροστατευτικό προϊόν, για το οποίο δεν έχει χορηγηθεί άδεια διάθεσης στην αγορά ή η άδεια διάθεσης στην αγορά τού έχει ανακληθεί ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια παράλληλου εμπορίου ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια πειραματισμού, τιμωρείται με πρόστιμο από χίλια (1.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Τα εν λόγω φυτοπροστατευτικά προϊόντα δεσμεύονται και επανεξάγονται στη χώρα προέλευσης προκειμένου για χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή επιστρέφονται στο κράτος – μέλος αποστολής, προκειμένου για χώρες της Ε.Ε. ή καταστρέφονται. Οι δαπάνες βαρύνουν εξ ολοκλήρου τον κάτοχο των κατασχθέντων προϊόντων. Για την ίδια παράβαση σύμφωνα με το άρθρο 10, παρ. 3 του ν.4036/2012 προβλέπονται επιπλέον ποινικές κυρώσεις και συγκεκριμένα φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος.**

Σε οποιαδήποτε περίπτωση παράβασης υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε παραγόμενα φυτικά προϊόντα και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις υπέρβασης των ανωτάτων επιτρεπτών ορίων (MRLs), η αρμόδια ελεγκτική αρχή που έστειλε το δείγμα διενεργεί επιτόπιο έλεγχο των καταγραφών χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων και η Συντονιστική Εθνική Αρχή διενεργεί έλεγχο στα προμηθευμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα από τον εμπλεκόμενο παραγωγό όπως αυτά έχουν καταγραφεί στο σύστημα ηλεκτρονικής καταγραφής της πώλησης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Για τη συγκεκριμένη δειγματοληψία εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο Παράρτημα Α του με αριθ. πρωτ. 3316/36486/28-3-2012 εγγράφου της Συντονιστικής Εθνικής Αρχής που αφορά την Κατευθυντήρια Οδηγία Διενέργειας Δειγματοληψίας Υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε πρωτογενή τρόφιμα φυτικής προέλευσης.

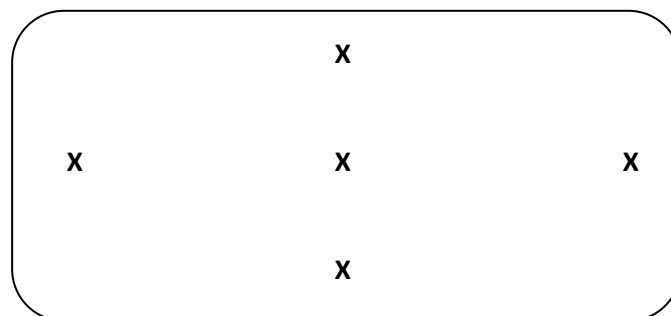
4.7. Έλεγχος χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω δειγματοληψίας εδάφους και εργαστηριακού ελέγχου υπολειμμάτων του φυτοπροστατευτικού προϊόντος.

Η δειγματοληψία εδάφους με σκοπό τον έλεγχο της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων αποτελεί ένα ειδικό εργαλείο ελέγχου που μπορεί και πρέπει να χρησιμοποιείται στις παρακάτω περιπτώσεις:

- ✓ Έλεγχος χρήσης μη εγκεκριμένων ζιζανιοκτόνων.
- ✓ Έλεγχος χρήσης ζιζανιοκτόνων μετά από καταγγελία για πρόκληση ζημιών.
- ✓ Έλεγχος χρήσης εντομοκτόνων, νηματωδοκτόνων ή μυκητοκτόνων εδάφους.
- ✓ Έλεγχος χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων που εφαρμόζονται στο φύλλωμα, καθώς μέσω της απορροής ή του νέφους του ψεκαστικού διαλύματος (spray drift), σταγονίδια ψεκαστικού υγρού καταλήγουν στο έδαφος.

4.7.1. Διαδικασία λήψης δείγματος

Η αρμόδια ελεγκτική αρχή λαμβάνει δείγματα εδάφους από τέσσερα (4) περιμετρικά σημεία και από το κέντρο του χωραφιού σε αναλογία 80:20. Δηλαδή 20% των φυτικών ιστών από κάθε μία από τις πλευρές του χωραφιού περιμετρικά και 20% από το κέντρο του χωραφιού. Σχηματικά οι θέσεις δειγματοληψίας είναι οι εξής:

Σε κάθε θέση δειγματοληψίας, λαμβάνεται ποσότητα επιφανειακού εδάφους, η οποία τοποθετείται σε ειδική σακούλα που σφραγίζεται παρουσία του ενδιαφερόμενου παραγωγού. Συμπληρώνεται πρακτικό δειγματοληψίας σύμφωνα με το συνημμένο στο Παράρτημα Εντύπων της παρούσας απόφασης και αποστέλλεται το δείγμα άμεσα στο εργαστήριο ελέγχου υπολειμμάτων.

Στη δειγματοληψία εδάφους απαιτείται βεβαιότητα για τον κάτοχο της καλλιέργειας του χωραφιού ή τον κάτοχο του χωραφιού εφόσον δεν υφίσταται καλλιέργεια τη στιγμή της δειγματοληψίας. Για το λόγο αυτό είτε βεβαιώνεται από παριστάμενο στη δειγματοληψία παραγωγό είτε εν απουσία του λαμβάνονται οι συντεταγμένες με συσκευή GPS (GPS coordinates) για να μην υφίσταται καμία αμφιβολία (βλέπε απαιτούμενα μέσα ελέγχου για τον τρόπο μέτρησης και λήψης συντεταγμένες). Στην περίπτωση αυτή αναγράφεται στα έντυπα ότι η δειγματοληψία έγινε απουσία του ελεγχόμενου παραγωγού.

4.7.2. Προτερήματα μεθόδου

Η συγκεκριμένη μέθοδος, ως εργαλείο ελέγχου, παρουσιάζει τα παρακάτω πλεονεκτήματα:

- ✓ Αυξημένο βαθμό ευκολίας. Το ελεγκτικό κλιμάκιο ασκεί την ελεγκτική δραστηριότητα απλώς λαμβάνοντας τα δείγματα και με τον τρόπο αυτό την ίδια ημέρα μπορεί να λάβει δείγματα από διάφορους παραγωγούς.
- ✓ Αντικειμενικότητα ελέγχου. Τα εργαστηριακά αποτελέσματα αποτυπώνουν χωρίς αμφιβολία την «ιστορία» της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στο έδαφος ή στο φύλλωμα.
- ✓ Δυνατότητα διερεύνησης καταγγελιών για χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων κοντά σε κατοικημένες περιοχές κλπ., ή χρήσης απαγορευμένων στην Ε.Ε. φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

- ✓ Διενέργεια εργαστηριακών αναλύσεων υπολειμμάτων και σε καλλιέργειες όπου δεν ορίζονται MRLs, όπως είναι για παράδειγμα το βαμβάκι.
- ✓ Δυνατότητα πρώιμης γνώσης παραβάσεων και πρόληψης απελευθέρωσης φυτικών προϊόντων στην αγορά με υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων ανώτερων των ανώτατων επιτρεπτών ορίων. Ιδιαίτερα χρήσιμη παράμετρος για εντομοκτόνα εδάφους που εφαρμόζονται παρανόμως σε καλλιέργειες μικρού βιολογικού κύκλου.

4.7.3. Αδύνατα σημεία μεθόδου

Όπως όλες οι μέθοδοι, υφίστανται αδύνατα σημεία που πρέπει να είναι σε γνώση του ελεγκτή. Αυτά είναι:

- ✓ Μεταγενέστερη της δειγματοληψίας ψεκασμοί δεν ελέγχονται.
- ✓ Από τις δραστικές ουσίες που ανιχνεύονται, δεν μπορούμε να ελέγξουμε αν τα χρησιμοποιηθέντα σκευάσματά τους είχαν έγκριση κυκλοφορίας ή ήταν προϊόντα παράνομων εισαγωγών.
- ✓ Δεν υφίστανται ανώτατα επιτρεπτά υπολείμματα, όπως στην περίπτωση των συγκομισθέντων καρπών με τα ανώτατα επιτρεπτά υπολείμματα (MRLs) να ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 396/2005 και μόνον στην περίπτωση που δημιουργούνται υπόνοιες ότι το ύψος των ανιχνευθέντων υπολειμμάτων στο έδαφος είναι δυνατόν να οδηγήσει σε μελλοντική υπέρβαση των ανώτατων επιτρεπτών υπολειμμάτων στη συγκομισθείσα παραγωγή, λαμβάνονται προληπτικά τα αναγκαία μέτρα ελέγχου, όπως εκ νέου δειγματοληψία της παραγωγής πριν τη διάθεσή της στην αγορά.

4.7.4. Αξιολόγηση αποτελεσμάτων

Μετά τη δειγματοληψία και την αποστολή του δείγματος στο Εργαστήριο Ελέγχου Ποιοτικού Ελέγχου Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων, πρέπει να διενεργηθεί αξιολόγηση της έκθεσης αποτελεσμάτων του εργαστηρίου. Η αξιολόγηση διενεργείται τόσο από την αρμόδια ελεγκτική αρχή που έστειλε το δείγμα στο εργαστήριο, όσο και από τη Συντονιστική Εθνική Αρχή στην οποία κοινοποιούνται τα αποτελέσματα των εργαστηριακών αναλύσεων.

- ✚ Αν εντοπίζονται σε σημαντικές συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικές ουσίες μη εγκεκριμένες στη χώρα μας, ο χρήστης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων ελέγχεται για χρήση μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
- ✚ Αν εντοπίζονται σε σημαντικές συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικές ουσίες εγκεκριμένες στη χώρα μας αλλά όχι για χρήση στη συγκεκριμένη καλλιέργεια, ο χρήστης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων ελέγχεται για χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων χωρίς να τηρηθούν τα επί της συσκευασίας τους αναγραφόμενα.
- ✚ Αν εντοπίζονται σε σημαντικές συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικές ουσίες εγκεκριμένες στη χώρα μας και για χρήση στη συγκεκριμένη καλλιέργεια, γίνεται αξιολόγηση αν το ύψος της συγκέντρωσης που ανιχνεύθηκε και συνεπώς ο χρόνος χρήσης του φυτοπροστατευτικού προϊόντος είναι σύμφωνος με τα οριζόμενα στην χορηγηθείσα άδεια διάθεσης στην αγορά. Ελέγχεται αν υφίσταται πιθανότητα υπέρβασης των ανώτατων επιτρεπτών ορίων (MRLs), όταν συγκομισθεί η καλλιέργεια και σε περίπτωση θετικής απάντησης δεσμεύεται ο παραγωγός να ζητήσει τη λήψη επίσημου δείγματος αφού συγκομίσει και μετά την εργαστηριακή ανάλυση υπολειμμάτων να διαθέσει την παραγωγή του στην αγορά.
- ✚ Αν εντοπίζονται μη σημαντικές συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικών ουσιών, μη εγκεκριμένων στη χώρα μας, ή εγκεκριμένων αλλά μη επιτρεπόμενων να χρησιμοποιούνται στην καλλιέργεια όπου ανιχνεύθηκαν, τότε πρέπει να διερευνηθεί αν η ανιχνευθείσα συγκέντρωση είναι αναμενόμενη με την παράνομη χρήση του φυτοπροστατευτικού προϊόντος.

Ως σημαντικές συγκεντρώσεις φυτοπροστατευτικών ουσιών θεωρούνται συγκεντρώσεις που δεν είναι μικρότερες από 0,01 mg/kg, εκτός εάν υφίστανται ειδικοί τεχνικοί λόγοι για μεγαλύτερες του 0,01 mg/kg τιμές (π.χ. αναλυτική ικανότητα μέτρησης μιας δραστικής κλπ).

GPS (Global Positioning System): Δορυφορικό σύστημα προσδιορισμού θέσης. Με τις συντεταγμένες (GPS coordinates) του συγκεκριμένου συστήματος προσδιορίζεται χωρίς καμία αμφιβολία η θέση ελέγχου. Μηχανήματα GPS (Garmin) έχουν προμηθευτεί οι αρμόδιες ελεγκτικές αρχές για τις ανάγκες του ΟΣΔΕ και χρησιμοποιούνται για τις επισκοπήσεις στους φυτοϋγειονομικούς ελέγχους. Η μέτρηση μπορεί να γίνεται είτε παρουσία του ελεγχόμενου (όπως στην περίπτωση ελέγχου αποθήκης), είτε απουσία του (όπως μπορεί να συμβεί κατά τη δειγματοληψία φυτικών ιστών ή εδάφους σε ένα χωράφι).

4.7.5. Συνεργασία με Εργαστήριο Ελέγχου

Καθώς η δειγματοληψία εδάφους με σκοπό τον έλεγχο της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων αποτελεί ειδικό εργαλείο ελέγχου, η αρμόδια ελεγκτική αρχή οφείλει κατά το σχεδιασμό των ελέγχων και πριν την αποστολή κάθε δείγματος να έρχεται σε συνεννόηση με το αντίστοιχο Εργαστήριο Ελέγχου που θα εξετάσει το δείγμα. Σκοπός της επικοινωνίας είναι η διερεύνηση της τεχνικής επάρκειας και της διαθεσιμότητας πόρων αλλά και η παροχή πληροφοριών στην αρμόδια αρχή σχετικά με την απαιτούμενη ποσότητα δείγματος και άλλες τεχνικές προδιαγραφές του δείγματος.

Το Εργαστήριο Ελέγχου οφείλει να απορρίπτει κάθε δείγμα που κατά την παραλαβή του στο εργαστήριο δεν είναι σε καλή κατάσταση.

4.7.6. Συνδυασμός με άλλα εργαλεία ελέγχου

Η δειγματοληψία φύλλων και ιστών και η εργαστηριακή ανάλυση υπολειμμάτων μπορεί άνετα να συνδυαστεί με άλλα εργαλεία ελέγχου με σκοπό τον εντοπισμό και την τεκμηρίωση παραβάσεων.

Ένα παράδειγμα είναι να διερευνηθεί αν οι καταγραφές χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων του παραγωγού είναι σύμφωνες με τις πραγματικές εφαρμογές που έχει διενεργήσει. Τυχόν ανίχνευση ουσιών που δεν έχουν καταγραφεί καταδεικνύει την ελλειμματική καταγραφή των εφαρμογών.

Άλλο παράδειγμα είναι η ηλεκτρονική καταγραφή των πωλήσεων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Από αυτή μπορεί να προκύψει η προμήθεια φυτοπροστατευτικών προϊόντων από επαγγελματία χρήστη δηλώνοντας καλλιέργειες που είτε δεν καλλιεργεί είτε το μέγεθός τους δεν δικαιολογεί την προμηθευθείσα ποσότητα φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Αντιστρόφως, αν ανιχνεύονται μη εγκεκριμένες ουσίες και ο επαγγελματίας χρήστης έχει σταθερή συνεργασία με ένα κατάστημα πώλησης φυτοπροστατευτικών προϊόντων, δημιουργούνται εύλογες υποψίες ως προς το κατάστημα.

4.7.7. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου

Το ελεγκτικό κλιμάκιο απαιτείται να έχει μαζί του:

- Την ισχύουσα νομοθεσία και την εντολή ελέγχου
- Κενά έντυπα ελέγχου (πρακτικό δειγματοληψίας) και κενό έντυπο έκθεσης ελέγχου
- Φωτογραφική μηχανή και συσκευή GPS. Οι συντεταγμένες X και Y (GPS coordinates) που λαμβάνονται είτε αφορούν το κέντρο του χωραφιού, είτε τις τέσσερις γωνίες που προσδιορίζουν την έκταση του χωραφιού, είτε ακόμη καλύτερα τα σημεία δειγματοληψίας. Σε κάθε περίπτωση καλόν είναι δίπλα στις αναγραφόμενες στο έντυπο συντεταγμένες να διευκρινίζεται τι αφορούν αυτές.
- Κενές κόλλες Α4 για τυχόν αναγραφή σημειώσεων ή προσθήκη στοιχείων στα ανωτέρω έντυπα.
- Σακούλες και υλικά σφραγίσματος που θα χρησιμοποιηθούν για τη δειγματοληψία.

4.7.8. Ολοκλήρωση ελέγχου

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου και πέραν της απαιτούμενης επίδοσης της Έκθεσης Ελέγχου, το ελεγκτικό κλιμάκιο ενημερώνει συνοπτικά τον ελεγχόμενο για τα αποτελέσματα του ελέγχου. Εάν δεν παρευρίσκεται στη δειγματοληψία ο ελεγχόμενος λαμβάνεται μέριμνα να ενημερωθεί εγγράφως μόλις εντοπιστεί. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης, ο ελεγχόμενος ενημερώνεται για τις ενέργειες που θα ακολουθήσουν.

4.8. Έλεγχος χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω δειγματοληψίας και ελέγχου του ψεκαστικού διαλύματος του φυτοπροστατευτικού προϊόντος.

Η δειγματοληψία του ψεκαστικού διαλύματος του φυτοπροστατευτικού προϊόντος με σκοπό τον έλεγχο της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων αποτελεί ένα επιπλέον εργαλείο ελέγχου των ελεγκτικών αρχών. Με την εργαστηριακή ανάλυση του συγκεκριμένου δείγματος μπορούμε να ενημερωθούμε τεκμηριωμένα για το φυτοπροστατευτικό προϊόν (δραστική ουσία) ή τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα (δραστικές ουσίες), αν έχουμε μίγματα βυτίου και τις συγκεντρώσεις τους στο ψεκαστικό διάλυμα. Μετά τη δειγματοληψία ο παραγωγός εφαρμόζει το ψεκαστικό διάλυμα (δεν υφίσταται δέσμευση του ψεκαστικού διαλύματος). Δειγματοληψία μπορεί να γίνει και στο υπόλοιπο του ψεκαστικού διαλύματος που απομένει στο βυτίο μετά την ολοκλήρωση του ψεκασμού και είναι πολύ προτιμώτερη, διότι μπορεί να συνδεθεί με τις καταγραφές που θα έπρεπε να έχουν προηγηθεί. Ενώ σε προοπτική ψεκασμού, θα σου πεί ο άλλος, *εγώ τα σημειώνω όταν τελειώσω και πλυθώ*. Η δειγματοληψία του ψεκαστικού διαλύματος του φυτοπροστατευτικού προϊόντος διενεργείται απροειδοποίητα.

Το ελεγκτικό κλιμάκιο πρέπει να λάβει δείγμα, το οποίο να είναι τουλάχιστον εκατό κ.εκ. (100 ml), το οποίο θα τοποθετήσει σε ειδικό φιαλίδιο, το οποίο θα σφραγίσει παρουσία του παραγωγού. Με τον ίδιο τρόπο λαμβάνεται και αντίδειγμα.

Συνιστάται το ψεκαστικό διάλυμα να έχει αναδευτεί επαρκώς, πριν ληφθεί το δείγμα.

Το δείγμα και το αντίδειγμα τοποθετούνται σε παγοκυψέλες και αποστέλλονται άμεσα και το αργότερο εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών στο Εργαστήριο Ελέγχου, το οποίο έχει ειδοποιηθεί σχετικά με το αντίστοιχο πρακτικό δειγματοληψίας. Για την ταχύτερη και ασφαλέστερη διεκπεραίωση της αποστολής καλόν είναι τα δείγματα να αποστέλλονται αυτοπροσώπως ή με ταχυμεταφορική εταιρεία και από Δευτέρα έως Πέμπτη.

Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της εργαστηριακής ανάλυσης γίνεται είτε από την αρμόδια αρχή που απέστειλε το δείγμα είτε από τη Συντονιστική Εθνική Αρχή στην οποία το Εργαστήριο Ελέγχου κοινοποιεί το αποτέλεσμα. Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων περιλαμβάνει έλεγχο:

- ✓ Αν η ανιχνευθείσα δραστική ουσία ή οι ανιχνευθείσες δραστικές ουσίες είναι εγκεκριμένες στη χώρα μας.
- ✓ Αν η ανιχνευθείσα δραστική ουσία ή οι ανιχνευθείσες δραστικές ουσίες επιτρέπονται να χρησιμοποιούνται στην καλλιέργεια όπου εφαρμόζεται ή εφαρμόστηκε το ψεκαστικό διάλυμα.
- ✓ Αν σύμφωνα με τις χορηγηθείσες άδειες διάθεσης στην αγορά (εγκρίσεις κυκλοφορίας), οι ανιχνευθείσες δραστικές ουσίες μπορούν να συνδυαστούν σε μίγμα βυτίου.
- ✓ Αν η ανιχνευθείσα δραστική ουσία ή οι ανιχνευθείσες δραστικές ουσίες έχουν συγκεντρώσεις εντός των ορίων που τίθενται στις αντίστοιχες άδειες διάθεσης στην αγορά (εγκρίσεις κυκλοφορίας).

Σε περίπτωση που από την εργαστηριακή ανάλυση τεκμηριωθεί παράβαση, εφαρμόζονται άμεσα τα οριζόμενα στο άρθρο 45, παράγραφος 12 του ν.4036/2012.

Σύμφωνα με το άρθρο 45, παρ. 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8) «σε όποιον χρησιμοποιεί γεωργικά φάρμακα χωρίς να τηρεί τα αναγραφόμενα στη συσκευασία ή την ετικέτα τους, επιβάλλεται πρόστιμο από τριακόσια (300) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ»

Ιδιαίτερη σημασία στη συγκεκριμένη δειγματοληψία έχει αν ο ελεγχόμενος είναι ο παραγωγός της καλλιέργειας και χρήστης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων ή αν είναι επαγγελματίας εφαρμοστής των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Στην περίπτωση του επαγγελματία εφαρμοστή μπορούν να ελεγχθούν η δόση ή η συνδυαστικότητα ή η διαχείριση των κενών συσκευασίας ή η καταλληλότητα του ψεκαστικού μηχανήματος σε σχέση με τα αναγραφόμενα επί της συσκευασίας των φυτοπροστατευτικών προϊόντων αλλά δεν μπορεί να τεκμηριωθεί ότι ο ψεκασμός θα γίνει σε καλλιέργεια που δεν επιτρέπεται καθώς δεν υφίσταται αντικειμενική απόδειξη.

Ο παραγωγός – χρήστης του φυτοπροστατευτικού προϊόντος που ετοίμασε το ψεκαστικό διάλυμα οφείλει να δώσει ακριβή στοιχεία στο ελεγκτικό κλιμάκιο τα οποία αποτυπώνονται στο αντίστοιχο Πρακτικό δειγματοληψίας. Σε περίπτωση άρνησης παροχής στοιχείων ή δήλωσης ανακριβών στοιχείων εφαρμόζεται η ισχύουσα νομοθεσία.

Σύμφωνα με το άρθρο 9, παρ. 12 του ν.4036/2012, «όποιος αρνείται ή παρακωλύει καθ' οιονδήποτε τρόπο τη διενέργεια των ελέγχων από τα εξουσιοδοτημένα ελεγκτικά όργανα ή αρνείται την παροχή στοιχείων και πληροφοριών ή παρέχει ψευδή στοιχεία και πληροφορίες ή αποκρύπτει στοιχεία και πληροφορίες τιμωρείται με πρόστιμο από χίλια (1000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ».

Επισημαίνεται τέλος ότι σε αρκετές εγκρίσεις (και ετικέτες κυκλοφορούντων) φυτοπροστατευτικών προϊόντων υφίστανται προβλήματα για τον καθαρισμό του ψεκαστήρα μετά τη χρήση, οι οποίες πρέπει να ελέγχονται μετά τη δειγματοληψία του ψεκαστικού διαλύματος. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την παρακάτω φράση:

Καθαρισμός ψεκαστήρα: Αδειάστε τελείως το ψεκαστικό βυτίο. Βεβαιωθείτε ότι έχουν απομακρυνθεί όλα τα ίχνη του σκευάσματος. Ξεπλύνετε το βυτίο και όλα τα εξαρτήματα του ψεκαστικού με νερό και απορρυπαντικό και στη συνέχεια ξεπλύνετε τρεις (3) φορές με καθαρό νερό. Πριν το ξαναχρησιμοποιήσετε ξεπλύνετε το πάλι με άφθονο νερό

4.8.1. Συνεργασία με Εργαστήριο Ελέγχου

Καθώς η δειγματοληψία ψεκαστικού διαλύματος με σκοπό τον έλεγχο της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων αποτελεί ειδικό εργαλείο ελέγχου, η αρμόδια ελεγκτική αρχή οφείλει κατά το σχεδιασμό των ελέγχων και πριν την αποστολή κάθε δείγματος να έρχεται σε συνεννόηση με το αντίστοιχο Εργαστήριο Ελέγχου που θα εξετάσει το δείγμα. Σκοπός της επικοινωνίας είναι η διερεύνηση της τεχνικής επάρκειας και της διαθεσιμότητας πόρων αλλά και η παροχή πληροφοριών στην αρμόδια αρχή σχετικά με την απαιτούμενη ποσότητα δείγματος και άλλες τεχνικές προδιαγραφές του δείγματος.

Το Εργαστήριο Ελέγχου οφείλει να απορρίπτει κάθε δείγμα που κατά την παραλαβή του στο εργαστήριο δεν είναι σε καλή κατάσταση.

4.8.2. Συνδυασμός με άλλα εργαλεία ελέγχου

Η δειγματοληψία ψεκαστικού διαλύματος συστήνεται να συνδιάζεται με έλεγχο προετοιμασίας ψεκαστικού διαλύματος και εφαρμογής φυτοπροστατευτικού προϊόντος, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 4.4. της παρούσας εγκυκλίου.

Η δειγματοληψία ψεκαστικού διαλύματος μπορεί άνετα να συνδυαστεί και με άλλα εργαλεία ελέγχου με σκοπό τον εντοπισμό και την τεκμηρίωση παραβάσεων.

Ένα παράδειγμα είναι να διερευνηθεί από πού προμηθεύτηκε ο παραγωγός - χρήστης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων ένα μη εγκεκριμένο σκεύασμα που βρέθηκε στο ψεκαστικό διάλυμα.

Άλλο παράδειγμα είναι η ηλεκτρονική καταγραφή των πωλήσεων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Από αυτή μπορεί να προκύψει εάν καταγράφηκε η προμήθεια των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που βρέθηκαν στο ψεκαστικό διάλυμα.

4.8.3. Απαιτούμενα μέσα ελέγχου

Το ελεγκτικό κλιμάκιο απαιτείται να έχει μαζί του:

- Την ισχύουσα νομοθεσία και την εντολή ελέγχου
- Κενά έντυπα ελέγχου (πρακτικό δειγματοληψίας) και κενό έντυπο έκθεσης ελέγχου
- Φωτογραφική μηχανή.
- Κενές κόλλες Α4 για τυχόν αναγραφή σημειώσεων ή προσθήκη στοιχείων στα ανωτέρω έντυπα.
- Φιάλες και υλικά σφραγίσματος που θα χρησιμοποιηθούν για τη δειγματοληψία.

4.8.4. Ολοκλήρωση ελέγχου

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου και πέραν της απαιτούμενης επίδοσης της Έκθεσης Ελέγχου, το ελεγκτικό κλιμάκιο ενημερώνει συνοπτικά τον ελεγχόμενο για τα αποτελέσματα του ελέγχου. Εάν δεν παρευρίσκεται στη δειγματοληψία ο ελεγχόμενος λαμβάνεται μέριμνα να ενημερωθεί εγγράφως μόλις εντοπιστεί. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης, ο ελεγχόμενος ενημερώνεται για τις ενέργειες που θα ακολουθήσουν.

5. Ενέργειες σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης.

Η αρμόδια ελεγκτική αρχή οφείλει αμέσως μόλις διαπιστωθεί παράβαση να κινήσει την προβλεπόμενη από τον νόμο διαδικασία. Η διαδικασία αυτή είναι:

1. Η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο γνωστοποιεί εγγράφως με απόδειξη τη διαπίστωση παράβασης του παρόντος άρθρου στον παραβάτη, ο οποίος καλείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση να υποβάλει έγγραφο υπόμνημα με τις απόψεις του. Το έγγραφο της γνωστοποίησης περιλαμβάνει:
  - ✓ Τη γνωστοποίηση της παράβασης. Για παράδειγμα: «Κατά τον έλεγχο που διενήργησε ελεγκτικό κλιμάκιο της υπηρεσίας μας στις .../.../2012 στην αποθήκη των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που διατηρείτε στην περιοχή ....., διαπιστώθηκε η κατοχή μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων και συγκεκριμένα των σκευασμάτων α)... β) ... και γ)... σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην από .../.../2012 Έκθεση Ελέγχου, αντίγραφο της οποίας σας επιδόθηκε (σας αποστέλλεται)».
  - ✓ Την ισχύουσα νομοθεσία. Για παράδειγμα σε συνέχεια του ανωτέρω παραδείγματος: «Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8): όποιος **κατέχει** μέσα στη χώρα φυτοπροστατευτικό προϊόν, για το οποίο δεν έχει χορηγηθεί άδεια διάθεσης στην αγορά ή η άδεια διάθεσης στην αγορά τού έχει ανακληθεί ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια παράλληλου εμπορίου ή δεν έχει χορηγηθεί άδεια πειραματισμού, τιμωρείται με πρόστιμο από χίλια (1.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ.»
  - ✓ Την κλήση για υποβολή εγγραφών απόψεων. Για παράδειγμα: «Μετά τα ανωτέρω καλείστε μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση να υποβάλετε έγγραφο υπόμνημα με τις απόψεις σας για τη διαπιστωθείσα παράβαση».

Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος αρνηθεί να παραλάβει το ανωτέρω έγγραφο, η επίδοση γίνεται με δικαστικό κλητήρα ή με θυροκόλληση από δικαστικό κλητήρα.

2. Αμέσως μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας και ανεξάρτητα από το αν ο παραβάτης έχει υποβάλει εγγράφως τις απόψεις του, η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο διαβιβάζει το φάκελο της υπόθεσης στην αρμόδια αρχή.

Ο φάκελος της υπόθεσης περιλαμβάνει όλα τα σχετικά έγγραφα της υπόθεσης **σε επικυρωμένα αντίγραφα** και οπωσδήποτε:

- ✓ Την Έκθεση Ελέγχου ή στις περιπτώσεις δειγματοληψιών, το πρακτικό δειγματοληψίας και την εργαστηριακή ανάλυση.
- ✓ Το έγγραφο γνωστοποίησης παράβασης και κλήσης υποβολής θέσεων του ενδιαφερόμενου
- ✓ Την απάντηση του ενδιαφερόμενου ή εφόσον δεν υποβλήθηκε δηλώνεται ρητά στο διαβιβαστικό έγγραφο του φακέλου ότι δεν υπήρξε εμπρόθεσμη απάντηση από τον ενδιαφερόμενο.
- ✓ Κάθε άλλο σχετικό έγγραφο, όπως αλληλογραφία που αφορά την υπόθεση με άλλες υπηρεσίες, εντολές ελέγχου, εξέταση προσφυγής, κλπ. Η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο δεν οφείλει να υποβάλει τις απόψεις της για τις θέσεις του ελεγχόμενου ως προς τη διαπιστωθείσα παράβαση εκτός αν από τον ελεγχόμενο αμφισβητούνται ενέργειες της ελεγκτικής υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή η υπηρεσία που διενήργησε τον έλεγχο υποβάλει τεκμηριωμένα τις απόψεις της.

6. Αξιολόγηση εφαρμογής προγράμματος ελέγχου

Η αρμόδια ελεγκτική αρχή κατά το μήνα Δεκέμβριο κάθε έτους διενεργεί αξιολόγηση των ελέγχων που διενήργησε με σκοπό να εντοπιστούν ατέλειες του συστήματος και να αναδειχθούν προτάσεις βελτίωσης. Για παράδειγμα λόγω της βελτίωσης των αναλυτικών δυνατοτήτων ενός εργαστηρίου, η αρμόδια ελεγκτική αρχή ενημερώνεται ότι είναι πλέον δυνατή η αξιολόγηση μεγαλύτερου αριθμού δειγμάτων φυτικών ιστών. Άλλο παράδειγμα είναι ότι μπορεί να προκύψει από τον έλεγχο που διενεργήθηκε η ανάγκη εντατικοποίησης των ελέγχων για μη εγκεκριμένα ή για μίγματα βυτίου. Η αξιολόγηση αφορά και θέματα προσωπικού όπου μπορεί για παράδειγμα με βάση τα αποτελέσματα των ελέγχων να αποφασιστεί η ενασχόληση με θέματα ελέγχων επιπλέον υπαλλήλων.

Η αξιολόγηση συνίσταται στη συμπλήρωση του εντύπου που παρατίθεται στο Παράτημα της παρούσας εγκυκλίου

Οι προτάσεις βελτίωσης της διαδικασίας που μπορούν να υλοποιηθούν από την ίδια την ελεγκτική αρχή, υλοποιούνται άμεσα. Προτάσεις για τις οποίες πρέπει να ενεργήσει η Συντονιστική Εθνική Αρχή, γίνεται άμεσα έγγραφο με τις ζητούμενες ενέργειες.

7. Εφαρμογή διορθωτικών ενεργειών

Η αρμόδια αρχή αμέσως μετά την ετήσια αξιολόγηση των ελέγχων που διενήργησε προχωρά στη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

Η Συντονιστική Εθνική Αρχή, αξιολογώντας τις προτάσεις όλων των αρμοδίων ελεγκτικών αρχών, προχωρά στη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων, τα οποία αποτυπώνονται στο ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα και εφαρμόζονται από όλες τις ελεγκτικές αρχές.

8. Δικαιώματα ελεγχόμενου

Ο ελεγχόμενος παραγωγός διατηρεί τα δικαιώματα που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία γενική και ειδική. Κατωτέρω γίνεται αναφορά στα δικαιώματα του ελεγχόμενου όσον αφορά την πρόσβαση που μπορεί να έχει σε έγγραφα και τη δυνατότητα προσφυγής.

8.1. Πρόσβαση σε έγγραφα

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν.2690/1999 (ΦΕΚ Α'45) Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει:

1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις.
2. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές.
3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, «**διοικητικών**», αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης.
[Η λέξη «διοικητικών» προστέθηκε με την παρ.2 του άρθρου 8 του ν. 2880/2001 .(ΦΕΚ 9 Α'/30.1.2001)]
4. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Αν πρόκειται για πληροφορίες ιατρικού χαρακτήρα, αυτές γνωστοποιούνται στον αιτούντα με τη βοήθεια γιατρού, ο οποίος ορίζεται για το σκοπό αυτόν.
5. Η άσκηση του κατά τις παρ. 1 και 2 δικαιώματος γίνεται με την επιφύλαξη της ύπαρξης τυχόν δικαιωμάτων πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας.
6. Η χρονική προθεσμία για τη χορήγηση εγγράφων κατά τις παραγράφους 1 και 2 ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι (20) ημέρες.
[Η παρ. 6 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 2 του άρθρου 11 του ν.3230/2004.(ΦΕΚ 44 Α'/11.2.2004)]

8.2. Προσφυγή

Στον ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8) που ρυθμίζει θέματα κυρώσεων για παραβάσεις της περί φυτοπροστατευτικών προϊόντων νομοθεσίας δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης «**ειδικής διοικητικής, ή ενδικοφανούς προσφυγής**». Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν.2690/1999 (ΦΕΚ Α'45) Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει:

1. Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής, ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των έννομων συμφερόντων του που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (**αίτηση**

Θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (**ιεραρχική προσφυγή**).

2. Η διοικητική αρχή στην οποία υποβάλλεται η, κατά την προηγούμενη παράγραφο, αίτηση οφείλει να γνωστοποιήσει στον ενδιαφερόμενο την απόφασή της για την αίτηση αυτή το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες, εκτός αν από ειδικές διατάξεις προβλέπεται διαφορετική προθεσμία.
3. Αν αρμόδια για την ανάκληση ή τροποποίηση ή την ακύρωση είναι άλλη διοικητική αρχή, εκείνη στην οποία κατατέθηκε η αίτηση θεραπείας ή η ιεραρχική προσφυγή οφείλει να τη διαβιβάσει στην αρμόδια αρχή το αργότερο μέσα σε πέντε (5) ημέρες. Και στην περίπτωση αυτή, η γνωστοποίηση της απόφασης της αρμόδιας αρχής, στον ενδιαφερόμενο, πρέπει να γίνεται μέσα στην κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμία.
4. Αν η πράξη ακυρωθεί, η υπόθεση επανέρχεται στην αρχή που εξέδωσε την πράξη, εκτός αν οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν αρμοδιότητα της προϊστάμενης αρχής για την έκδοσή της.

9. Ετήσια αναφορά ελέγχων στη Συντονιστική Εθνική Αρχή

Σύμφωνα με το άρθρο 68 του Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009: «Τα κράτη μέλη διενεργούν επίσημους ελέγχους προκειμένου να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό. Τα κράτη μέλη οριστικοποιούν και διαβιβάζουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την έκταση και τα αποτελέσματα αυτών των ελέγχων **εντός έξι μηνών από το τέλος του έτους το οποίο αφορούν οι εκθέσεις**».

Σύμφωνα με το άρθρο 55 του Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009: «*Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα πρέπει να χρησιμοποιούνται ορθά. Η ορθή χρήση περιλαμβάνει την εφαρμογή των αρχών ορθής πρακτικής φυτοπροστασίας και την τήρηση των όρων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 31 και καθορίζονται στη σήμανση. Συμμορφώνεται επίσης με τις διατάξεις της οδηγίας 2009/128/ΕΚ και, ιδίως, με τις γενικές αρχές ολοκληρωμένης διαχείρισης επιβλαβών οργανισμών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 14 και το παράρτημα ΙΙΙ της εν λόγω οδηγίας, που εφαρμόζεται το αργότερο από 1ης Ιανουαρίου 2014*»

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8), η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ορίζεται ως Συντονιστική Εθνική Αρχή (ΣΕΑ) για την εφαρμογή μεταξύ άλλων των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009.

Ως εκ τούτου μέχρι τις 30 Ιουνίου έκαστου έτους η Συντονιστική Εθνική Αρχή πρέπει να διαβιβάζει στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την έκταση και τα αποτελέσματα των επισήμων ελέγχων στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Μέρος αυτής της έκθεσης είναι και οι έλεγχοι σε παραγωγούς - χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Οι αρμόδιες ελεγκτικές αρχές πρέπει μέχρι τις 31 Μαρτίου έκαστου έτους να διαβιβάζουν στη Συντονιστική Εθνική Αρχή, έκθεση με τους ελέγχους που διενήργησαν σε παραγωγούς - χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην περιοχή ευθύνης τους κατά το προηγούμενο έτος.

Για τη διευκόλυνση των ελεγκτικών αρχών παρατίθεται πίνακας που πρέπει να συμπληρώνεται όσον αφορά του συγκεκριμένους ελέγχους:

ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΕ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ – ΧΡΗΣΤΕΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ		
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΑΡΧΗ:	ΕΤΟΣ ΕΛΕΓΧΩΝ:	
ΈΛΕΓΧΟΙ	Πλήθος Ελέγχων	Αριθμός Παραβάσεων
1. Έλεγχοι εγγράφων και καταγραφών χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων		
2. Έλεγχοι κατάρτισης σε θέματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων		
3. Έλεγχοι προετοιμασίας ψεκαστικού διαλύματος και εφαρμογής φυτοπροστατευτικού προϊόντος		
4. Έλεγχοι χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω δειγματοληψίας και ελέγχου υπολειμμάτων του φυτοπροστατευτικού προϊόντος σε φύλλα και τμήματα φυτών		
5. Έλεγχοι χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω δειγματοληψίας και ελέγχου υπολειμμάτων του φυτοπροστατευτικού προϊόντος σε συγκομισθέντα προϊόντα φυτικής προέλευσης		
6. Έλεγχοι χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω δειγματοληψίας εδάφους και εργαστηριακού ελέγχου υπολειμμάτων του φυτοπροστατευτικού προϊόντος		
7. Έλεγχοι χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσω δειγματοληψίας και ελέγχου του ψεκαστικού διαλύματος του φυτοπροστατευτικού προϊόντος		
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΩΝ		
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ:		

10. Έναρξη εφαρμογής

Οι έλεγχοι στους παραγωγούς – χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων από 1-1-2013 θα διεξάγονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα εγκύκλιο.

Ο σχεδιασμός των ελέγχων αυτών θα διενεργηθεί από τις αρμόδιες αρχές στα τέλη του 2012 σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα εγκύκλιο.

11. Ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις

A. Ευρωπαϊκή νομολογία

1. Ο **Κανονισμός (ΕΚ) 1107/2009** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου.
2. Η **Οδηγία 2009/128/ΕΚ** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Οκτωβρίου 2009, σχετικά με την κοινή θέση του Συμβουλίου που αφορά τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων.
3. Ο **Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 396/2005** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Φεβρουαρίου 2005, για τα ανώτατα όρια υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσα η πάνω στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές φυτικής και ζωϊκής προέλευσης και για την τροποποίηση της Οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου.
4. Ο **Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 882/2004** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για τη διενέργεια επίσημων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων.

B. Νόμοι – Υπουργικές Αποφάσεις – Προεδρικά Διατάγματα

1. Ο νόμος 4036/2012 (ΦΕΚ Α'8) *“Διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις”*.
2. Η με αριθ. 91972/2003 (ΦΕΚ Β'123) Κοινή Υπουργική Απόφαση περί *«Καθιέρωσης κοινοτικών μεθόδων δειγματοληψίας για τον επίσημο έλεγχο των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων μέσα και πάνω σε προϊόντα φυτικής και ζωϊκής προέλευσης και κατάργηση της ΚΥΑ 236429/1983 (Β106), σε αναρμόνιση προς την οδηγία 2002/63/ΕΚ της Επιτροπής της 11^{ης} Ιουλίου 2002»*.

Γ. Εγκύκλιοι - έγγραφα

1. Το με αριθ. πρωτ. 1061/14189/3-2-2012 έγγραφο της Συντονιστικής Εθνικής Αρχής σχετικά με τους επίσημους ελέγχους και τις προβλεπόμενες κυρώσεις στα πλαίσια του ν.4036/2012.
2. Το με αριθ. πρωτ. 2538/23216/12-3-2012 έγγραφο της Συντονιστικής Εθνικής Αρχής σχετικά με τις απαιτήσεις για την καταγραφή της χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
3. Το με αριθ. πρωτ. 3316/36486/28-3-2012 έγγραφο της Συντονιστικής Εθνικής Αρχής που αφορά την Κατευθυντήρια Οδηγία Διενέργειας Δειγματοληψίας Υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε πρωτογενή τρόφιμα φυτικής προέλευσης.
4. Το με αριθ. πρωτ. 3317/36487/28-3-2012 έγγραφο της Συντονιστικής Εθνικής Αρχής που αφορά τη διασύνδεση αυτοελέγχων επιχειρήσεων τροφίμων και επίσημων ελέγχων στα υπολείμματα φυτοφαρμάκων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- Π1** Έκθεση Ελέγχου παραγωγού – χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων
- Π2** Έντυπο Ελέγχου παραγωγού – χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων
- Π3** Έντυπο Ελέγχου εγγράφων και καταγραφών χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων
- Π4** Έντυπο Ελέγχου κατάρτισης σε θέματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων
- Π5** Έντυπο Ελέγχου αποθήκης φυτοπροστατευτικών προϊόντων
- Π6** Έντυπο Ελέγχου προετοιμασίας ψεκαστικού διαλύματος και εφαρμογής φυτοπροστατευτικού προϊόντος
- Π7** Πρακτικό δέσμησης φυτοπροστατευτικών προϊόντων
- Π8** Πληροφοριακό δελτίο δείγματος φυτικών ιστών για έλεγχο υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων και πρακτικό δειγματοληψίας
- Π9** Πληροφοριακό δελτίο δείγματος εδάφους για έλεγχο υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων και πρακτικό δειγματοληψίας
- Π10** Πληροφοριακό δελτίο δείγματος ψεκαστικού διαλύματος φυτοπροστατευτικών προϊόντων και πρακτικό δειγματοληψίας
- Π11** Πληροφοριακό δελτίο δείγματος για έλεγχο υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων και πρακτικό δειγματοληψίας
- Π12** Ετήσια αξιολόγηση ελέγχων παραγωγού – χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων

(εφόσον απαιτείται συμπληρώνονται τα επιπρόσθετα φύλλα και προσυπογράφονται από τον ελεγκτή και τον ελεγχόμενο)

Επίσης, λήφθηκαν τα παρακάτω δείγματα :

A.	Δείγμα φυτικών ιστών από την καλλιέργεια (φύλλα, βλαστοί, άνθη, μικτό δείγμα)
B.	Δείγμα ψεκαστικού διαλύματος του εφαρμοζόμενου φυτοπροστατευτικού προϊόντος
Γ.	Δείγμα εδάφους από την καλλιέργεια

(εφόσον έχει ληφθεί δείγμα επιλέγετε ανάλογα)

Ο παριστάμενος παραγωγός έλαβε γνώση της έκθεσης ελέγχου και έλαβε αντίγραφο αυτής :

A.	Αμέσως μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου
B.	Με έγγραφο της αρμόδιας ελεγκτικής αρχής

(επιλέγετε ανάλογα)

Κατά της έκθεσης ελέγχου ο παραγωγός έχει δικαίωμα να προσφύγει σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 24, παρ. 1 του ν.2690/1999 (ΦΕΚ Α'45), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Οι συντάξαντες την Έκθεση
Ελέγχου υπάλληλοι

(όνομα – υπογραφή)

Ο ελεγχόμενος παραγωγός –
χρήστης φυτοπροστατευτικών
προϊόντων

(όνομα – υπογραφή)

“Π1: Έντυπο Έκθεσης Ελέγχου”

Συνέχεια Έκθεσης Ελέγχου:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Υπογραφή ελεγκτή:

Υπογραφή Ελεγχόμενου:

“Π1: Έντυπο Έκθεσης Ελέγχου”

Στοιχεία Υπηρεσίας
που διενεργεί τον
έλεγχο

ΕΝΤΥΠΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ - ΧΡΗΣΤΗ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ – ΧΡΗΣΤΗ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Π2.1 ΕΠΩΝΥΜΟ				
Π2.2 ΟΝΟΜΑ				
Π2.3 ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ				
	Ο ελεγχόμενος είναι παραγωγός που εφαρμόζει φπ	ΝΑΙ/ ΟΧΙ	Ο ελεγχόμενος είναι επαγγελματίας εφαρμοστής φπ	ΝΑΙ/ ΟΧΙ
Π2.4 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ - ΑΦΜ				
Π2.5 Ελεγχόμενη εγκατάσταση/ δραστηριότητα				
Συντεταγμένες θέσης ελέγχου				
	Όνοματεπώνυμο		Υπογραφή	
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑΚΙΟ:	1.			
	2.			
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:				

“Π2: Έντυπο Ελέγχου παραγωγού – χρήση φπ”

ΕΝΤΥΠΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ερώτηση	ΑΠΑΙΤΗΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ (*)
Π3.1.	Ελέγχθησαν τιμολόγια προμήθειας φυτοπροστατευτικών προϊόντων	
Π3.2.	Καταστήματα εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων που εξέδωσαν τα τιμολόγια	
Π3.3.	Τηρείται και συμπληρώνεται ημερολόγιο χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων;	
Π3.4.	Οι τρεις τελευταίες εφαρμογές φυτοπροστατευτικών προϊόντων διενεργήθηκαν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ετικέτα των σκευασμάτων;	

Σημειώσεις:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ/ΧΡΗΣΤΗ Φ.Π.:

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΕΛΕΓΚΤΗ:

“Π3: Έντυπο ελέγχου εγγράφων/καταγραφών χρήσης φυτ”

ΕΝΤΥΠΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ερώτηση	ΑΠΑΙΤΗΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ (*)
Π4.1.	Έχει παρακολουθήσει προγράμματα κατάρτισης σε θέματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων;	
Π4.2.	Κατέχεται πιστοποιητικό κατάρτισης, ως απόδειξη επαρκούς γνώσης των θεμάτων του Παραρτήματος Β του ν.4036/2012 (ΦΕΚ Α'8)	

Σημειώσεις:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ/ΧΡΗΣΤΗ Φ.Π.:

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΕΛΕΓΚΤΗ:

"Π4: Έντυπο ελέγχου κατάρτισης"

ΕΝΤΥΠΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΠΟΘΗΚΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ερώτηση	ΑΠΑΙΤΗΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ (*)
Π5.1	Φέρουν τα αποθηκευόμενα προϊόντα άδεια διάθεσης στην αγορά;	
Π5.2	Αποθηκεύονται τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα σε χώρο κλειδωμένο μακριά από παιδιά;	
Π5.3	Διατηρούνται τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα στην αρχική τους συσκευασία;	
Π5.4	Αποθηκεύονται τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα σε χώρο μακριά από τρόφιμα, ποτά και ζωοτροφές;	
Π5.5	Διατηρούνται τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα σε συνθήκες αποθήκευσης σύμφωνες με τις αναγραφόμενες επί της συσκευασίας τους;	
Π5.6	Είναι τα αποθηκευόμενα φυτοπροστατευτικά προϊόντα εντός της αναγραφόμενης επί της ετικέτας τους ημερομηνίας λήξης;	
Π5.7	Λοιπές απαιτήσεις που τυχόν αναφέρονται στην ετικέτα τηρούνται;	

(*) Σε περίπτωση που δεν καλύπτεται η απαίτηση να δίδεται σύντομη περιγραφή της κατάστασης και να λαμβάνονται αποδεικτικά στοιχεία (π.χ. φωτογράφιση με ψηφιακή μηχανή της διαπιστούμενης κατάστασης).

Περιγραφή Κατάστασης:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ/ΧΡΗΣΤΗ Φ.Π.:

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΕΛΕΓΚΤΗ:

“Π5: Έντυπο ελέγχου αποθήκης φυτ”

**ΕΝΤΥΠΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΨΕΚΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΛΥΜΑΤΟΣ & ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**

Ερώτηση	ΑΠΑΙΤΗΣΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ (*)
Π6.1	Είναι το χρησιμοποιούμενο σκεύασμα κατάλληλο για το σκοπό που εφαρμόζεται (εγκεκριμένο για την συγκεκριμένη καλλιέργεια και στόχο);	
Π6.2	Δόθηκε προτεραιότητα στην εφαρμογή μη χημικών μεθόδων εφόσον είναι διαθέσιμες για την αντιμετώπιση του προβλήματος;	
Π6.3	Έχει ενημερωθεί ο παραγωγός για τις οδηγίες που αναγράφονται επί της συσκευασίας του φυτοπροστατευτικού προϊόντος;	
Π6.4	Χρησιμοποιούνται τα κατάλληλα προστατευτικά μέσα σύμφωνα με τα οριζόμενα επί της συσκευασίας του φπ (μάσκα, φόρμα, γάντια, μπότες);	
Π6.5	Χρησιμοποιούνται μέσα μέτρησης του αναγκαίου σκευάσματος κατάλληλα για το σκοπό αυτό;	
Π6.6	Λαμβάνεται μέριμνα η προετοιμαζόμενη ποσότητα ψεκαστικού διαλύματος να προσεγγίζει την απαιτούμενη για την εφαρμογή (ελαχιστοποίηση περισσειας);	
Π6.7	Είναι η χρησιμοποιούμενη δοσολογία εντός των ορίων της ετικέτας του φυτοπροστατευτικού προϊόντος;	
Π6.8	Τα κενά δοχεία συσκευασίας συλλέγονται και διαχειρίζονται σύμφωνα με τον αναγραφόμενο επί της συσκευασίας τους τρόπο;	
Π6.9	Είναι το στάδιο της καλλιέργειας κατάλληλο για την εφαρμογή του συγκεκριμένου σκευάσματος;	
Π6.10	Έχει τηρηθεί το αναγραφόμενο μεσοδιάστημα μεταξύ δύο ψεκασμών όπου αυτό αναφέρεται;	
Π6.11	Έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα για την υγεία του χρήστη όπως προβλέπονται στην ετικέτα του φυτοπροστατευτικού προϊόντος;	
Π6.12	Υπάρχει κοντά στο χώρο εφαρμογής διαθέσιμη πηγή νερού για χρήση προς αντιμετώπιση τυχόν ατυχημάτων;	

*Π6: Έντυπο ελέγχου ετοιμασίας ψεκαστικού διαλύματος & εφαρμογής φπ"

Π6.13	Επιτρέπουν οι επικρατούσες καιρικές συνθήκες (άνεμος, βροχή κλπ.) την εφαρμογή του συγκεκριμένου σκευάσματος;	
Π6.14	Λαμβάνεται μέριμνα για την αποφυγή μολύνσεων γειτονικών καλλιεργειών από την εφαρμογή του σκευάσματος;	
5.15	Εφόσον υφίστανται σχετικές προβλέψεις επί της συσκευασίας του φυτοπροστατευτικού προϊόντος, είναι ο χρησιμοποιούμενος εξοπλισμός κατάλληλος για τη χρήση των εφαρμοζόμενων φυτοπροστατευτικών προϊόντων	
Π6.16	Εφόσον υφίστανται σχετικές προβλέψεις επί της συσκευασίας του φυτοπροστατευτικού προϊόντος, λαμβάνονται μέτρα προστασίας για τις μέλισσες ή τα παραγωγικά ζώα;	
Π6.17	Λαμβάνονται μέτρα για την ελαχιστοποίηση της περισσειας του ψεκαστικού διαλύματος;	
Π6.18	Λοιπές απαιτήσεις που τυχόν αναφέρονται στην ετικέτα τηρούνται;	

(*). Σε περίπτωση που δεν καλύπτεται η απαίτηση να δίδεται σύντομη περιγραφή της κατάστασης και να λαμβάνονται αποδεικτικά στοιχεία (π.χ. φωτογράφιση με ψηφιακή μηχανή της διαπιστούμενης κατάστασης)

Περιγραφή Κατάστασης:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ/ΧΡΗΣΤΗ Φ.Π.:

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΕΛΕΓΚΤΗ:

“Π6: Έντυπο ελέγχου ετοιμασίας ψεκαστικού διαλύματος & εφαρμογής φπ”

Στοιχεία Υπηρεσίας
που διενεργεί τον
έλεγχο

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Σήμερα ....../...../20....., ημέρα ....., οι κάτωθι υπογράφοντες

κατά τον έλεγχο του κ. ....
κατοίκου..... με ΑΔΤ..... και
ΑΦΜ....., ... και συγκεκριμένα της αποθήκης φυτοπροστατευτικών προϊόντων
που βρίσκονταν στη διεύθυνση .....

Προχωρήσαμε στη δέσμευση των παρακάτω φυτοπροστατευτικών προϊόντων:

Εμπορική ονομασία	Συσκευασία	Ποσότητα	Αριθμός παρτίδας	Ημερομηνία λήξης	Αιτία δέσμευσης
					Μη εγκεκριμένο (άρ.9§2 του ν.4036/2012) Ληγμένο (άρ.9§6 του ν.4036/2012)
					Μη εγκεκριμένο (άρ.9§2 του ν.4036/2012) Ληγμένο (άρ.9§6 του ν.4036/2012)
					Μη εγκεκριμένο (άρ.9§2 του ν.4036/2012) Ληγμένο (άρ.9§6 του ν.4036/2012)

(Επιπλέον δεσμευμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα αναφέρονται σε επιπρόσθετα φύλλα και προσυπογράφονται από τον ελεγκτή και τον ελεγχόμενο)

Στις δεσμευθείσες ποσότητες μπήκε μολυβδοσφραγίδα της υπηρεσίας μας.

“Π7: Πρακτικό δέσμευσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων”

Τα ανωτέρω δεσμευθέντα φυτοπροστατευτικά προϊόντα παραδίδονται στον κάτοχό τους, ο οποίος ορίζεται θεματοφύλακας και μεσεγγυούχος αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 256 και 259 του ΚΠΔ και υπόσχεται στην Υπηρεσία μας ότι θα καταβάλλει την δέουσα επιμέλεια και προσοχή για την ασφαλή φύλαξη των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, υποβαλλόμενος στις προς τούτο αναγκαίες δαπάνες και ευθυνόμενος με όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία του για κάθε δόλια ζημία, καταστροφή ή απώλεια αυτών, ελεγχόμενος άλλωστε επιπροσθέτως και για καταδολίευση του Ελληνικού Δημοσίου ως δανειστού του (άρθρο 397 ΠΚ).

Το ελεγκτικό κλιμάκιο:

Ο Παραλαβών θεματοφύλακας και

μεσεγγυούχος

1.

2.

3.

(όνομα – υπογραφή)

(όνομα – υπογραφή)

Συνέχεια καταγραφής δεσμευθέντων φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Εμπορική ονομασία	Συσκευασία	Ποσότητα	Αριθμός παρτίδας	Ημερομηνία λήξης	Αιτία δέσμευσης
					Μη εγκεκριμένο (άρ.9§2 του ν.4036/2012) Ληγμένο (άρ.9§6 του ν.4036/2012)
					Μη εγκεκριμένο (άρ.9§2 του ν.4036/2012) Ληγμένο (άρ.9§6 του ν.4036/2012)
					Μη εγκεκριμένο (άρ.9§2 του ν.4036/2012) Ληγμένο (άρ.9§6 του ν.4036/2012)
					Μη εγκεκριμένο (άρ.9§2 του ν.4036/2012) Ληγμένο (άρ.9§6 του ν.4036/2012)
					Μη εγκεκριμένο (άρ.9§2 του ν.4036/2012) Ληγμένο (άρ.9§6 του ν.4036/2012)
					Μη εγκεκριμένο (άρ.9§2 του ν.4036/2012) Ληγμένο (άρ.9§6 του ν.4036/2012)
					Μη εγκεκριμένο (άρ.9§2 του ν.4036/2012) Ληγμένο (άρ.9§6 του ν.4036/2012)
					Μη εγκεκριμένο (άρ.9§2 του ν.4036/2012) Ληγμένο (άρ.9§6 του ν.4036/2012)
					Μη εγκεκριμένο (άρ.9§2 του ν.4036/2012) Ληγμένο (άρ.9§6 του ν.4036/2012)

Υπογραφή ελεγκτή:

Υπογραφή Ελεγχόμενου:

"Π7: Πρακτικό δέσμευσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων"

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΦΥΤΙΚΩΝ ΙΣΤΩΝ ΓΙΑ ΕΛΕΓΧΟ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ
ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ**

Αριθμός Πρωτοκόλλου εγγράφου (που συνοδεύει το δείγμα):	
Αριθμός δείγματος (π.χ. 1 ή 2 ή κ.ο.κ.) :	
Ημερομηνία δειγματοληψίας :	
Καλλιέργεια που δειγματίζεται (π.χ. βαμβάκι):	
Στάδιο ανάπτυξης καλλιέργειας:	
Περιγραφή δείγματος (διαγράψτε ανάλογα):	Φυτά, φύλλα, άνθη, βλαστοί, μικτό δείγμα
Σημείο δειγματοληψίας (θέση χωραφίου) :	
Συντεταγμένες θέσης δειγματοληψίας (GPS):	
Εργαστηριακό δείγμα και αντίδειγμα (μονάδες, ή Kg):	
Συσκευασία & σφράγιση δείγματος – αντιδείγματος :	
Στοιχεία παραγωγού :	
Ημερομηνία αποστολής στο εργαστήριο :	
Αρχή που διενεργεί την δειγματοληψία :	
Αιτούμενες δοκιμές :	

**Ο ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΣΤΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ
ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ**

Ο ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΣ

(Ονοματεπώνυμο)

**Έλαβα δείγμα προκειμένου να διενεργηθεί σε
αυτό εργαστηριακός έλεγχος υπολειμμάτων
φυτοπροστατευτικών προϊόντων.**

(Ονοματεπώνυμο – Υπογραφή)

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΕΔΑΦΟΥΣ ΓΙΑ ΕΛΕΓΧΟ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ
ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ**

Αριθμός Πρωτοκόλλου εγγράφου (που συνοδεύει το δείγμα):	
Αριθμός δείγματος (π.χ. 1 ή 2 ή κ.ο.κ.)	
Ημερομηνία δειγματοληψίας :	
Σημείο δειγματοληψίας (θέση χωραφιού):	
Συντεταγμένες θέσης δειγματοληψίας (GPS):	
Υφίσταται καλλιέργεια στο χωράφι που δειγματίζεται και αν ναι ποια (π.χ. βαμβάκι):	
Στάδιο ανάπτυξης καλλιέργειας:	
Ιστορικό καλλιέργειας όσον αφορά τις εφαρμογές των φυτοπροστατευτικών προϊόντων:	
Προηγούμενη καλλιέργεια (εφόσον είναι γνωστή):	
Εργαστηριακό δείγμα και αντιδείγμα (Kg):	
Συσκευασία & σφράγιση δείγματος – αντιδείγματος :	
Στοιχεία παραγωγού :	
Ημερομηνία αποστολής στο εργαστήριο :	
Αρχή που διενεργεί την δειγματοληψία :	

**Ο ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΣΤΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ
ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ**

Ο ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΣ

(Ονοματεπώνυμο – Ιδιότητα)

**Έλαβα δείγμα προκειμένου να διενεργηθεί σε
αυτό εργαστηριακός έλεγχος υπολειμμάτων
φυτοπροστατευτικών προϊόντων.**

(Ονοματεπώνυμο – Υπογραφή)

“Π9: Πρακτικό δειγματοληψίας εδάφους”

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ
ΨΕΚΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΛΥΜΑΤΟΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**

Αριθμός Πρωτοκόλλου εγγράφου (που συνοδεύει το δείγμα)	
Αριθμός δείγματος (π.χ. 1 ή 2 ή κ.ο.κ.)	
Ημερομηνία δειγματοληψίας :	
Σημείο δειγματοληψίας:	
Στοιχεία χρήστη που ετοίμασε το ψεκαστικό διάλυμα:	
Φυτοπροστατευτικά προϊόντα που χρησιμοποιήθηκαν (κατά δήλωση του χρήστη που ετοίμασε το ψεκαστικό διάλυμα):	
Τύπος ψεκαστικού μέσου:	
Όγκος ψεκαστικού διαλύματος (όγκος βυτίου):	
Καλλιέργεια που προορίζεται ή καλλιέργεια που εφαρμόστηκε το ψεκαστικό διάλυμα:	
Εργαστηριακό δείγμα και αντίδειγμα (κ.εκ.) :	
Συσκευασία & σφράγιση δείγματος – αντίδειγματος :	
Ημερομηνία αποστολής στο εργαστήριο :	
Αρχή που διενεργεί την δειγματοληψία :	
Αιτούμενες δοκιμές :	

**Ο ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΣΤΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ
ΧΡΗΣΤΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ**

Ο ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΣ

(Ονοματεπώνυμο – Ιδιότητα)

**Έλαβα δείγμα προκειμένου να διενεργηθεί σε
αυτό εργαστηριακός έλεγχος.**

(Ονοματεπώνυμο – Υπογραφή)

“Πρακτικό δειγματοληψίας ψεκαστικού διαλύματος”

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΕΓΧΟ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ

Η δειγματοληψία γίνεται σύμφωνα με τη με αριθ. 91972/2003 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 123) [Οδηγία 2002/63/ΕΚ]

Αριθμός Πρωτοκόλλου/ ημερομηνία αποστολής εγγράφου ⁽¹⁾	
Αριθμός δείγματος ⁽²⁾ ή Αριθμός αντιδείγματος ⁽³⁾	
Ημερομηνία δειγματοληψίας	
Είδος, Ποικιλία ⁽⁴⁾	
Εμπορικό Όνομα ⁽⁵⁾	
Σημείο δειγματοληψίας (τόπος, κατάσταση, διεύθυνση)	
Προέλευση (χώρα, νομός, περιοχή)	
Συνολική ποσότητα φορτίου ή ελεγχόμενης παρτίδας ⁽⁶⁾	
Εργαστηριακό δείγμα και αντίδειγμα (μονάδες, ή Kg)	
Συσκευασία & σφράγιση δείγματος – αντιδείγματος ⁽⁷⁾	
Στοιχεία εμπόρου εισαγωγέα ή διακινητή	
Αποδεικτικά ιχνηλασιμότητας δείγματος	
Στοιχεία εμπόρου αποστολέα ή συσκευαστή	
Στοιχεία παραγωγού	
Στοιχεία για την καλλιέργεια ⁽⁸⁾	
Ημερομηνία παραγωγής	
Κωδικός αριθμός παραγωγής	
Αρχή που διενεργεί την δειγματοληψία	

**Ο ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΣΤΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ
ΕΜΠΟΡΟΣ/ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ Ή ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΟΥ****Ο ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΣ**

(Ονοματεπώνυμο – Ιδιότητα)

(Υπογραφή)

(Ονοματεπώνυμο – Ιδιότητα)
Έλαβα δείγμα από το παραπάνω φορτίο
προκειμένου να διενεργηθεί σε αυτό
εργαστηριακός έλεγχος υπολειμμάτων
φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

ΤΟΠΟΣ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

Ο ΔΙΕΝΕΡΓΩΝ ΤΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

(Υπογραφή – σφραγίδα)

“Πρακτικό δειγματοληψίας συγκομισθείσας παραγωγής”
«Έντυπο ετήσιας αξιολόγησης ελέγχων»

Στοιχεία Υπηρεσίας
που διενεργεί τον
έλεγχο

Ημερομηνία: .../.../20...

ΕΤΗΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΛΕΓΧΩΝ

ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ – ΧΡΗΣΤΩΝ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ελεγκτικό στάδιο	Αξιολογούμενη δραστηριότητα	Αποτέλεσμα αξιολόγησης
Σχεδιασμός ελέγχων	Πρόγραμμα ΣΕΑ	Καλύφθηκε επαρκώς το πρόγραμμα της ΣΕΑ;
	Επιδιωκόμενος σκοπός	Από τους διενεργηθέντες ελέγχους προέκυψε η ανάγκη αναθεώρησης των επιδιωκόμενων σκοπών;
Διεξαγωγή ελέγχων	Απαιτείται βελτίωση της διαδικασίας;	
	Απαιτείται βελτίωση των εντύπων;	
	Απαιτείται ενασχόληση επιπλέον προσωπικού;	
	Καλύφθηκαν οι επιδιωκόμενοι σκοποί;	
	Τα εργαλεία ελέγχου που χρησιμοποιήθηκαν ήταν επαρκή για τον επιδιωκόμενο σκοπό;	

	Απαιτείται επιπλέον κατάρτιση στους ελεγκτές;	
Προτάσεις βελτίωσης		